

Kehtna valla ÜP'le ja KSH aruandele avalikul väljapanekul esitatud ettepanekute ja vastuste koondtabel

Jrk nr	Ettepaneku esitaja/ kirja laekumise kuupäev ja nr	Ettepaneku sisu	Valla seisukoht
1.	Kaitseministeerium 26.08.2021 nr 7-6/2021/1310	Palume korrigeerida üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.16 „Riigikaitse maa-ala“ märgitud kasutus- ja ehitustingimusi järgmiselt. Punkti 2.1 järgi tuleb Kaitseministeeriumiga kooskõlastada kõik riigikaitse ehitise piiranguvööndisse jäävad või ulatuvad planeeringud ning projekteerimistingimused või nende puudumisel ehitusloa eelnõud või ehitusteatised. Sellise tingimuse sätestamine üldplaneeringus on eksitav, kuna Kehtna valla territooriumil ei asu ühtegi Kaitseministeeriumi valitsemisala riigikaitse ehitist ega selle piiranguvööndit ning üldplaneeringuga neid sinna ka ei planeerita. Palume tingimuse üldplaneeringust välja jätta	Ettepanekuga nõustutakse.
		Punkti 2.3 järgi tuleb Kaitseministeeriumiga kooskõlastada muuhulgas päikeseelektrijaamade kavandamine. Selgitame, et koostöö ja kooskõlastamine Kaitseministeeriumiga on kindlasti vajalik kõigi üle 28 m kõrguste ehitiste ning mistahes kõrgusega elektrituulikute puhul. Päikeseelektrijaamade puhul piisab, et seletuskirja peatüki 6.4.8 „Taastuvenergeetika“ punktis 5.7 on sätestatud nõue, et päikeseelektrijaam peab vastama õigusaktidega kehtestatud elektromagnetilise ühilduvuse nõuetele ja asjakohastele standarditele. Päikeseelektrijaamade Kaitseministeeriumiga kooskõlastamine ei ole vajalik, mistõttu palume selline nõue üldplaneeringust välja jätta.	Ettepanekuga nõustutakse.
		Punktis 3 palume korrigeerida sõnastust ning märkida, et metsaseaduse § 36 alusel võivad Kaitsevägi ja Kaitsepolitsei kasutada riigimetsa riigikaitse ehitise väljapoole korraldamiseks. Praeguse sõnastuse järgi kasutatakse väljaõppeks valla metsaalasid, mis ei ole õige.	Ettepanekuga nõustutakse.
2.	Maa-amet 06.09.2021 nr 7-6/2020/220-30	MaaPS § 14 lõike 2 kohaselt võib ministri volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta. Palume planeeringu koostamisel maardlate aladel arvestada MaaPS-s sätestatuga. Seisuga 01.09.2021 asuvad Kehtna valla territooriumil osaliselt või täielikult 21 keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevat maardlat, 8 kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldist ning menetluses on üks kaevandamisloa taotlus. Planeeringu joonistele on märgitud mäetööstusmaad ja	-

		<p>turbatööstusmaad ning maardlad seisuga 08.06.2020. Maa-amet, tutvunud edastatud materjalidega, märgib järgmist.</p> <p>1. Joonise Maakasutusplaan kohaselt jääb avaliku kasutusega tee ettepanek osaliselt Ahekõnnu kruusamaardlal (registrikaart 594) asuvale Ahekõnnu kruusakarjääri (loa nr Rapm-108; loa omaja OÜ Sokkel Holding) mäeeraldisele ja selle teenindusmaale, Akimatsi kruusamaardlal (registrikaart nr 603) asuvale Kullamaa II liivakarjääri (loa nr Rapm-077; loa omaja Mäffy OÜ) mäeeraldisele ja selle teenindusmaale (Keskonnaametis on menetluses ka Mäffy OÜ Kullamaa II liivakarjääri loa muutmise taotlus) ning Höreda turbatootmisala (loa nr Rapm-101; loa omaja ERA Valduse Aktsiaselts) teenindusmaale. Seletuskirja peatükis 6.3.2 Kohalikud teed ja tänavad on kirjeldatud (tsiteerin): „Üldplaneeringuga tehakse ettepanekud teede avalikuks kasutuseks määramiseks. Avaliku kasutuse ettepanekuga teed on kantud planeeringu maakasutuskardile. Avalikuks kasutamiseks määratud erateede kaitsevööndi laius lepatakse kokku maaomanikuga eratee avalikuks kasutamiseks määramisel“.</p> <p>Palume arvestada, et kehtivate kaevandamislubade mäeeraldiste ja teenindusmaade aladel on kaevandamisloa omajad puudutatud isikud, kelle õiguste ja kohustustega tuleb avaliku tee planeerimisel arvestada ja saavutada asjakohased kokkulepped. Kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldise ja selle teenindusmaa alal viibimine on kaevandamisega mitteseotud isikutele keelatud, kui ei ole kaevandamisloa omajatega sõlmitud teistsuguse sisuga kokkuleppeid.</p> <p>Palume kaevandamislubade omajad kaasata tee avalikuks kasutamiseks määramise protsessi ja juhul, kui üldplaneeringu lõplikus lahenduses on avaliku kasutusega tee ettepanek endiselt kehtivate kaevandamislubadega mäeeraldistel ja nende teenindusmaadel, siis palume edastada Maa-ametile kaevandamisloa omajate nõusolekud.</p> <p>2. Seletuskirja peatükis 4.4 Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud on ühe juhuna, mil detailplaneeringu koostamine on nõutav, märgitud tootmisalade kavandamine. Tootmisaladena võidakse käsitleda ka kaevandamisalasid. Palume maavarale juurdepääsu osas olemasoleva olukorra tagamiseks seletuskirjas selgitada, et detailplaneeringu koostamise nõue ei kehti aladel, kuhu on MaaPS alusel antud või taotletakse kaevandamiseks keskkonnaluba.</p> <p>3. Seletuskirja peatükis 5.5 Mäetööstuse (TM) ja turbatööstuse maa-ala (TR) on üldiste kasutus- ja ehitustingimuste all märgitud (tsiteerin): „Turba kaevandamiseks tuleb eelistada juba kuivendusest rikutud alasid.“ ning „Maardlate avamisel tuleb teed säilitada vähemalt endises seisundis ja tagada juurdepääsuvõimalused. Teede seisundi hoidmine on kaevandamisest huvitatud osapoole kohustus.“ Selgitame, et vastavalt MaaPS § 45 lõikes 1 sätestatule on turba kaevandamiseks lubatud kaevandamisloa taotleda üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alal või maardlal. Turba kaevandamiseks sobilikud alad on toodud keskkonnaministri 27.12.2016 määruses nr 87 „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekiri“. Teede seisundi hoidmine on kõigi teede kasutatavate isikute kohustus, mitte ainult kaevandamisest huvitatud osapoole kohustus, seejuures avalikult kasutatavaid teid kasutavad peale kaevandaja ka teised isikud. Palume seletuskirja täpsustada.</p>	<p>Juhime tähelepanu, et üldplaneering teeb ettepanekud teede avalikuks kasutuseks määramiseks.</p> <p>Konkreetsete kokkulepete sõlmimine toimub väljaspool üldplaneeringu protsessi. Üldplaneeringu protsessi käigus seega ei koguta eraldiseisvate kaevandamisloa omanike nõusolekuid.</p> <p>Kaevandamisloa omanike kaasamine ja nõusoleku edastamine toimub iga konkreetse tee puhul eraldi.</p> <p>Selgitame, et DP kohustus kehtib tootmise juhtotstarbe puhul. Seletuskirja sõnastust täpsustatakse.</p> <p>Turba kaevandamise tingimus eemaldatakse.</p> <p>Maavara väljavedu mõjutab avalikult kasutatavate teede olukorda. Jääme oma seisukoha juurde, lisades seletuskirja tingimuse, et eelnevalt fikseeritakse teede seisund, tõendamaks maavara väljaveoga seotud mõju.</p>
--	--	--	---

		<p>4. Joonise Maakasutusplaan kohaselt jäävad maardlad põllu- ja metsa maa-aladele. Seletuskirja peatükis 5.17 Põllumajandus (MP) ja metsa (MM) maa-ala on kirjeldatud (tsiteerin): „Põllumajandusmaa on põllumajanduslikuks tootmiseks kavandatud ning metsamaa metsaga kaetud maa või metsamajandusliku potentsiaaliga maa-ala. Põllumajandus- ja metsamaa moodustab valdava osa valla territooriumist. Põllumajandusmaale võib kavandada väikeelamuid, äri- ja tootmishooneid ning muid vajalikke hooneid ja rajatisi.“ (sarnase mõtte leiab ka KSH aruande peatükist 4.5.4 Mõju ettevõtlusele). Sama peatüki üldiste kasutus- ja ehitustingimuste all on märgitud, et põllu-ja metsamaale võib rajada ühepereelamuid (koos abihoonetega), puhkerajatisi, ühiskondlikke hooneid, äri- ja tootmisettevõtteid ning muu otstarbega hooneid ja rajatisi.“ Selgitame ja palume seletuskirjas märkida, et maardlatega kattuvatel aladel on ehitusseadustiku mõistes püsiva iseloomuga hoonete ja rajatiste ehitamine võimalik vaid peale maavara ammendumist, kui ei ole saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastust või luba.</p>	<p>Täpsustatakse ptk 5.17 p 4 sõnastust, lisades väärtuseks, millega tuleb arvestada, ka maavarad. Maavarade tingimusi suunab juba seletuskirja ptk 6.2.4.</p>
		<p>5. Joonise Maakasutusplaan kohaselt jäävad maardlad väärtuslikele maastikele. Seletuskirja peatükis 6.1.1 Väärtuslikud maastikud on väärtuslike maastike säilitamise ja väärtuste suurendamise üldiste tingimustena toodud (tsiteerin): „Säilitada ajaloolist maakasutust, põllumajandusmaastiku avatust ja vaateid väärtuslikele maastikuelementidele“ ning „Põllumajandusmaad tuleb säilitada avatuna ning soovitatavalt kasutusel olevatena: säilitada ja hooldada maaparandussüsteeme, vältida tiheasustuse tunnustega uute elamugruppide tekkimist põllumajandusmaadele“ ja „Säilitada traditsioonilisi maastikuelemente ning -struktuure, tagada kaunite vee- ja teelõikude läbitavus“ ja „Pärandkultuurmaastikel säilitada talude ja põldude vahel metsatukad ja veekogude looduslikkus.“ Selgitame, et kaevandamisloa saamisel muudetakse maakasutus mäetööstusmaaks, maaparandussüsteeme ning veekogusid võib olla vaja muuta (kui selleks on saadud vastav kooskõlastus), taimestik ja muud maastikuelemendid eemaldatakse. Palume seletuskirja täpsustada nii, et kaevandamine oleks maardlatega kattuvatel väärtuslikele maastikel võimalik, kui selleks on saadud õigusakti kohane luba, vastasel juhul halveneb maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS § 14.</p>	<p>Seletuskirja lisatakse tingimused väärtusliku maastiku ja maardla kattumise osas: 5.1. Maardlate kasutuselevõtul vältida võimalusel alasid, mis asuvad väärtuslikele maastikel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikukomponentidele. 5.2. Väärtusliku maastiku väärtuste säilimise vajadusega tuleb arvestada kaevandamisloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel. Vajadusel tuleb lisada</p>

			<p>kaevandamisloale tingimused leevendavate meetmete rakendamiseks.</p> <p>MaaPS §14 seletuskirjas ei refereerita, kuna õigusakt kehtib juba praegu.</p>
		<p>6. Joonise Maakasutusplaan kohaselt asuvad maardlad rohelisel võrgustikul. Seletuskirja peatükis 6.2.1 Roheline võrgustik on rohelise võrgustiku kasutamistingimuste all märgitud (tsiteerin): „Rohelise võrgustiku alal asuva metsamajandus- ja põllumajandusmaa olemasolevat sihtotstarvet (maatulundusmaa) muutes hinnatakse selle mõju rohelise võrgustiku toimimisele. Rohelise võrgustiku struktuuri olulist muutmist ettenägeva tegevuse kavandamisel tuleb viia läbi keskkonnamõju hindamine või eksperthinnang.“ Selgitame, et kaevandamisloa taotlemise menetluses viib detailse rohevõrgustiku olukorra analüüsi igakordselt läbi kaevandamisloa andja, kes kaalutusotsuse tulemusena vajadusel kaasab eksperdi ja määrab uuringute sisu ja mahu või algatab keskkonnamõju hindamise, mis on samuti avalik menetlus nagu ka kaevandamisloa taotluse menetlus. Kohalikul omavalitsusel on igakordse kaalutusotsuse tulemusena võimalus teha Keskkonnaametile ettepanekuid uuringute, eksperthinnangute või –arvamuste koostamiseks. Maaamet nõustub seletuskirja täpsustustega, mis viitavad, et rohelise võrgustiku toimimist hinnatakse maardlale kaevandamisloa andmise menetluse korral keskkonnamõju eelhinnangu koostamise osana või keskkonnamõju hindamise raames. Palume seletuskirja täpsustada.</p>	<p>Kuna amet nõustub ÜP käsitlusega ja ei tee täiendamise ettepanekut, siis antud punkti juures jääb ÜP senise käsitluse juurde.</p>
		<p>7. Seletuskirja peatükis 6.2.1 Roheline võrgustik on rohelise võrgustiku kasutamistingimuste all märgitud (tsiteerin): „Rohelise võrgustiku aladele ehitiste/rajatiste kavandamine on kaalutletud juhtudel lubatud, kui sellega säilib rohelise võrgustiku terviklikkus ja toimimine. Uute hoonete kavandamine rohelise võrgustiku aladele on võimalik ühe kinnistu piires kompaktselt paikneva hoonete ansambli juures. Seni hoonestamata kinnistutel on uusi hooned võimalik kavandada juhul, kui majapidamiste omavaheline kaugus on vähemalt 400 m tagamaks ulukite vaba liikumise.“ Selgitame ja palume seletuskirjas märkida, et maardlatega kattuvatel aladel on ehitusseadustiku mõistes püsiva iseloomuga hoonete ja rajatiste ehitamine võimalik vaid peale maavara ammendumist, kui ei ole saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastust või luba.</p>	<p>Tegemist on õigusaktist tuleneva tingimusega, mis juba kehtib niigi. Üldplaneeringus õigusakti ei dubleerita.</p>
		<p>8. Joonise Maakasutusplaan kohaselt asuvad maardlad väärtuslikel põllumajandusmaadel. Seletuskirja peatükis 6.2.4 Väärtuslikud põllumajandusmaad on väärtusliku põllumajandusmaa kaitse- ja kasutustingimusest toodud (tsiteerin): „Säilitada ja hoida korras maaparandussüsteemid ja nende eesvoolud avatud. Planeeritavad tegevused maaparandussüsteemi maa-alal või maaparandussüsteemi eesvooludel kooskõlastatakse Põllumajandusametiga (maaparandussüsteemi lisavee juhtimisel või maaparandussüsteemile ehitustegevuse planeerimisel).“</p>	<p>Ettepanekut arvestatakse. KSH aruande eelnõu sisaldas juba lauset: „Põhimõtteliselt ei ole väärtuslik põllumajandusmaa takistuseks kaevandamislubade</p>

		<p>Põllumajandusametiga kooskõlastamise vajadusele on viidatud ka seletuskirja peatükis 6.4.9 Maaparandussüsteemid ja KSH aruandes läbivalt. KSH aruande peatükis 4.2.1 Mõju väärtuslikele põllumajandusmaadele on kirjeldatud (tsiteerin): „Põllumajandusmaa on taastumatu loodusressurss ja seega tuleb tagada selle säilimine“ ning „ÜP seab kohustuseks hoida väärtuslikud põllumaad kasutuses põllumajandusmaana või avatud maastikuna ning ei luba väärtuslike põllumajandusmaade metsastumist.“ Samas on seletuskirja peatükis 6.2.4 Väärtuslikud põllumajandusmaad väärtusliku põllumajandusmaa kaitse- ja kasutustingimusena toodud, et väärtuslik põllumajandusmaa ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisele ja väljaandmisele õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel. Palume viimati nimetatud lause lisada ka KSH aruande eelnõusse. Lisaks selgitame, et õigusakti kohase kaevandamisloa saamisel võib olla vajalik ja võimalik maaparandussüsteeme muuta, kui selleks on saadud kooskõlastus Põllumajandus- ja Toiduametilt, mitte Põllumajandusametilt. Palume seletuskirja ja KSH aruannet täpsustada.</p>	<p>taotlemisele ja väljaandmisele õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel“. Lausele lisati juurde täiendav selgitus: „Õigusakti kohase kaevandamisloa saamisel võib olla vajalik ja võimalik maaparandussüsteeme muuta kui selleks on saadud kooskõlastus Põllumajandus- ja Toiduametilt.“. Asendasime KSH aruandes läbivalt „Põllumajandusamet“ terminiga „Põllumajandus- ja Toiduamet“.</p>
		<p>9. Joonise Maakasutusplaan kohaselt on maardlatega, kehtivate mäeeraldistega ja nende teenindusmaadega kattuvatele aladele märgitud põhimõtteliselt sobivad alad tuuleenergeetika arendamiseks (arendusvõimalused selguvad DP, KSH ja uuringute käigus). Seletuskirja peatükis 6.4.8 Taastuvenergeetika on kirjeldatud (tsiteerin): „Alad on põhimõtteliselt sobivad tänapäevaste elektrituulikute kavandamiseks. Reaalsed arendusvõimalused selguvad detailsema planeeringu ja selle raames läbiviidavate uuringute ning mõjude hindamise käigus. Edasisel planeerimisel ja mõjude hindamisel tuleb arvesse võtta konkreetse(te) tuuliku(te) parameetreid, kohapõhist hetkeolukorda (nt kavandatud uued elamud vms) ja asjakohaste ametkondade ja trassivaldajate seisukohti (vt alljärgnevat tingimused).“</p> <p>Samas peatükis on taastuvenergeetika kavandamise tingimusena väiketuulikute kavandamisel toodud (tsiteerin): „Hajaasustatud aladel võib püstitada väiketuuliku oma majapidamise või ettevõtte tarbeks.“ Samas peatükis on taastuvenergeetika kavandamise tingimusena päikesenergeetika kavandamisel märgitud (tsiteerin): „Päikeseparkide kavandamisel tuleb asukoha valikul eelistada väheväärtuslike alade kasutamist ning endisi jäätmaid – nt endisi karjäärde alasid, tootmisest väljalangenud tootmisalasid, väheviljakaid põllumaid.“ Kehtna valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande lisa: Kehtna valla üldplaneeringus tuuleenergia arendusalade kavandamine ja kaasnevad mõjud on peatükis 3.7 Mõju maavaravarudele kirjeldatud (tsiteerin): „Keskkonnaregistri maardlate nimistus oleva maardlaga kattuvale alale on võimalik tuulepargi rajamine käesoleva töö koostamise ajal kehtiva maapõueseaduse alusel üksnes peale maavaravaru ammendamist. Vastavalt maapõueseaduse § 14</p>	<p>Täpsustame seletuskirjas, et maardlate aladel on tuuleenergeetika kavandamine võimalik vastavalt rajamissoovi ajal kehtivatele õigusaktidele. Täpsustame ka, et tuule- ja päikeseparkide kavandamine on üldjuhul võimalik alles peale maavaravaru ammendamist.</p>

		<p>lõikele 2 on maapõue seisundit ja kasutamist mõjutav tegevus lubatud üksnes Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutuse nõusolekul. Teadaolevalt on kavandamisel maapõueseaduse muudatus, mis leevendab maardlatest tulenevaid kitsendusi tuuleenergia arendamisel. Maardla alal on võimalik tuuleparki rajada seega lähtudes rajamissoovi ajal kehtivatest õigusaktidest.“ Palume KSH aruande lisa peatükis 3.7 Mõju maavaravarudele kirjeldatud selgitus, et maardlaga kattuvale alale on võimalik tuulepargi rajamine üksnes peale maavaravaru ammendamist, lisada ka seletuskirja või viidata seletuskirjas konkreetsele KSH aruande lisa peatükile, kust maardlatega kattuvatel aladel tuuleparkide rajamisele seatud tingimused võib leida.</p> <p>Lisaks on kehtivate mäeeraldiste ja nende teenindusmaadega kattumise korral vajalik igasuguse ehitusliku arendustegevuse puhul saada kaevandamisloa omaja nõusolek. Päikeseparkide rajamine endistele karjääridele on samuti võimalik üksnes peale maavaravaru ammendamist, kui ei ole saadud MaaPS alusel muu sisuga kooskõlastust. Üldplaneeringuga ei ole antud MaaPS alusel kooskõlastust taastuvenergeetika kavandamisele maardlate aladele. Palume seletuskirja täiendada.</p>	
		<p>10. KSH aruande peatükis 4.1.3 Mõju Natura 2000 aladele – Natura eelhindamine ja tabelis 6 on Natura 2000 ala Pae loodusala soovitusel/meetmena järgnevateks etappideks märgitud (tsiteerin): „KSH teeb ettepaneku tunnistada Hõreda turbamaardla aktiivse reservvaru plokid 3 ja 4 passiivseteks reservvaru plokkideks kuna loodusala kaitse-eesmärk välistab neil kaevandustegevuse.“ Sarnase mõtte leiab ka KSH peatükist 4.2.3 Maardlate kasutuselevõtt ja mõjud, kus on lisatud, et tegu ei ole üldplaneeringus lahendatava ettepanekuga. Selgitame, et MaaPS § 23 lõike 6 kohaselt on maavaravaru passiivne juhul, kui selle kaevandamine ja kasutamine on õigusaktide kohaselt keelatud või ei ole selle kaevandamine ja kasutamine keskkonnakaitse vajadust arvestades võimalik. Muul juhul on maavaravaru aktiivne. Pae loodusala asub Pae maastikukaitsealal, mille kaitse-eeskiri keelab maavara kaevandamise, kuid maavara kaevandamine on keelatud siiski vaid konkreetselt Pae maastikukaitsealal, mitte kogu 3 ja 4 ploki ulatuses. Kogu Hõreda turbamaardla (registrikaart nr 110) hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 3 ja 4 plokkide varu ümberhindamiseks passiivseks reservvaruks puudub seega MaaPS kohane alus. Palume KSH aruannet täpsustada.</p>	<p>Ettepanekut arvestatakse. KSH aruannet täpsustatakse peatükkides 4.2.3 ja 4.1.3 (tabelis 6).</p>
		<p>11. KSH aruande tabelis 11 on Ahekõnnu kruusakarjääri (loa nr Rapm-108) kehtivuseks märgitud 19.10.2020-25.10.2033. Maa-ameti andmetel on loa kehtivuse alguse kuupäevaks 26.10.2018. Palume KSH aruannet täpsustada.</p>	<p>Ettepanekut arvestatakse. KSH aruannet täpsustatakse.</p>
		<p>12. KSH aruande peatükis 4.2.3 Maardlate kasutuselevõtt ja mõjud on kirjeldatud (tsiteerin): „Vastavalt Kotkas Keskkonnalubade Infosüsteemile puuduvad seisuga 08.04.2021. a Kehtna vallas aktiivsed geoloogilise uuringu loa taotlused. Samuti puuduvad käesoleval ajal valla territooriumil kehtivad geoloogilise uuringu load.“ Märgime, et Maa-ameti andmetel on Kehtna vallas üks taotletav uuringuruumi taotlus Selja IV uuringuruumis (taotleja Marina Minerals OÜ) ning kaks kehtiva loaga uuringuruumi – Järvakandi uuringuruum (loa nr Rapm-090; loa omaja Osühing</p>	<p>Ettepanekut arvestatakse. KSH aruannet täpsustatakse.</p>

		Eesti Killustik) ja Ahekõnnu IV uuringuruum (loa nr 333014; loa omaja EMG Arendus OÜ). Palume KSH aruannet täpsustada.	
		13. KSH aruande peatükis 4.2.3 Maardlate kasutuselevõtt ja mõjud on kirjeldatud (tsiteerin): „Tuginedes olemasolevale olukorrale, siis on peatselt lõppemas Kullamaa II liivakarjääris maavara kaevandamise luba ning enne kaeveloa kehtivuse lõppu tuleb ala vastavalt kaevandamiseloas toodud kaevandatud maa kasutamise otstarbele korrastada karjäärialala osaliselt rohu- ja metsamaaks (sinna on võimalik rajada krossirada). Kaevandamise loa lõppemisel on keskkonnale positiivne mõju, sest alal lõpetatakse kaevandamistegevus ning see korrastatakse. Üldplaneeringu kontekstis oleks võimalik ala käsitleda kui perspektiivset puhke- ja virgestusala.“ KSH aruande peatükis 4.2.3 Maardlate kasutuselevõtt ja mõjud on kirjeldatud (tsiteerin): „Karjääride puhul, mille korrastussuund on veekogu on võimalik omavalitsusel tulevikus kavandada alade kasutuselevõttu puhkealadena. Oluline on selle saavutamiseks koostöö kaevandusettevõtte ja Keskkonnaametiga saavutamaks soovitud korrastusviisi.“ (sarnase mõtte leiab ka KSH aruande peatükist 5 Keskkonnaametmed). Selgitame, et Maa-ameti andmetel on Keskkonnaametile esitatud Kullamaa II liivakarjääri loa muutmise taotlus, kus on mäeeraldise ja teenindusmaa pindala (lääneosas) vähendatud, mis tähendab, et planeeritakse kaevandamise jätkamist. Selgitame, et kohalik omavalitsus saab anda arvamuse kaevandatud ala korrastamise suuna suhtes kaevandamisloa andmisele arvamuse esitamise osana. Korrastamine toimub vastavalt korrastamistingimustele koostatud korrastamisprojektile, ka korrastamistingimuste kohta küsib loa andja kohaliku omavalitsuse arvamust. Nõusoleku korrastamisprojekti rakendamiseks annab Keskkonnaamet. Veekogu korrastamisel kujundatakse veekogu kaldad selliselt, et need ei kujuta ohtu inimestele ega loomadele. Veekogude puhkealadeks määramisel tuleb arvestada ka maaomaniku soovidega ning sellega, kes hakkab antud alasid tulevikus puhkealana hooldama. Palume KSH aruannet täpsustada.	Ettepanekut arvestatakse. KSH aruannet täpsustatakse.
		14. KSH aruande peatükis 4.2.3 Maardlate kasutuselevõtt ja mõjud nimetatud Keava liivamaardla õige nimetus on Keava (Keava I, II) liivamaardla.	Ettepanekut arvestatakse. KSH aruannet täpsustatakse.
		15. KSH aruande peatükis 4.2.3 Maardlate kasutuselevõtt ja mõjud on kirjeldatud (tsiteerin): „Kuna Rüütja kruusamaardlast moodustab 100% ja Kenni kruusamaardlast 86,37% kitsenduste osakaal, siis on kaevandamine nendel maardlatel ebatõenäoline.“ Märgime, et kitsenduste olemasolu ei tähenda koheselt, et kaevandamine neil aladel tõenäoline ei ole. Näiteks on kaevandamine võimalik, kui on saadud vastav kooskõlastus. Kenni kruusamaardlas on toimunud kaevandamine Kenni kruusakarjääris, mille luba kehtis kuni 31.12.2015.	Ettepanekut arvestatakse. KSH aruannet täpsustatakse.
		16. KSH aruande peatükis 4.4.1.1 Tootmisettevõtete mõju on kirjeldatud (tsiteerin): „Negatiivset mõju omava (õhusaaste, müra, kiirgus, vibratsioon, ebaseadlik lõhn ning ohtu suurendava, liikluseduse kasv) tootmisega maad tuleb planeerida elamu- ja puhkealadest piisavasse kaugusesse, et tagada tundliku maakasutusega puhervöönd. Tundlike aladega piirnemisel on tootmismaa arendaja kohustus häiringute leevendamiseks rajada kaitsehaljastus tundliku ala ning tootmismaa vahele. Kaitsehaljastus kavandatakse häiringu tekitaja, s.o tootmisettevõtte maa-alale.	Ettepanekut arvestatakse. KSH aruannet täpsustatakse. Juhime tähelepanu, et ÜP määrab kaevanduste alale

		<p>Ülenormatiivse müra leevendamiseks peab kaitsehaljastus olema vähemalt 50 m lai. Soovitav on kasutada segapuistut (okasja lehtpuud).“ Sama mõtte leiab ka KSH aruande peatükist 4.4.2.1 Tööstusmüra, kus on lisaks kirjeldatud (tsiteerin): „ÜP-ga hõlmatud alal esineb piirkondi, kus külgnevad elamualad ja tootmisalad. Nende alade puhul tuleb tootmisaladele uute tootmisettevõtete täpsemal planeerimisel näha DP-ga ette tõhusad leevendavad meetmed (kõrghaljastusega puhveralad, tootmishoonete ja mürarikaste seadmete paigutus jms) müra jm häiringute hoidmiseks normikohastena.“ Selgitame, et negatiivset mõju omavaks tootmiseks võib loetelu järgi pidada ka kaevandamist, mille planeerimisel ei ole ühegi õigusakti kohaselt kohustus igakordselt koostada detailplaneeringut. Märkime, et tootmismaa võib olla suur ja lai, kus konkreetne allikas, mis negatiivset mõju tundlikele aladele põhjustab, võib asuda juba piisaval kaugusel (õigusaktide kohaseid normväärtusi häiring ei ületa), et kaitsehaljastuse või muu leevendusmeetme rajamine ei ole vajalik. Märkime, et häiringute leevendamiseks on erinevaid meetodeid, mitte ainult kaitsehaljastuse rajamine. Palume KSH aruandes täpsustada, et tootmistegevuse piirnemisel tundlike aladega tuleb selgitada välja võimaliku keskkonnamõju esinemine ja ulatus (vastavavalt vajadusele keskkonnamõju hindamise läbiviimine; müra, tolmu ja vibratsiooni mõõtmine või modelleerimine, hüdrogeoloogilised uuringud jne) ning rakendada asjakohased meetmed kaasnevate keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks. Kui leevendavaks meetmeks on kõige sobilikum kaitsehaljastuse rajamine, siis täpsustada, millistele kriteeriumitele see peab vastama, et häiring õigusaktide kohaseid normväärtusi ei ületa. Puhvervööndi täpne ulatus peaks selguma hinnangu alusel.</p>	<p>eraldi juhtotstarbe mäetööstuse maa. ÜP ei sea otseselt 50 m kaitsehaljastuse nõuet mäetööstuse juhtotstarbega alade puhul. Palume tutvuda mäetööstusmaa juhtotstarbe kohta seatavate tingimustega.</p>
		<p>17. KSH aruande peatükis 4.5.4 Mõju ettevõtlusele on märgitud (tsiteerin): „Hajaasustusosalal ei arendata tootmist kõrge loodusväärtusega aladel.“ Palume selgitada, mida on kõrge loodusväärtusega ala puhul mõeldud, kuna tootmise alla võib kuuluda ka kaevandamine ja kui tegu on väärtusega, mille puhul ükski õigusakt ei keela kaevandamist, siis on tegu kaevandamist piirava sõnastusega.</p>	<p>Ettepanekut arvestatakse. KSH aruannet täpsustatakse selgitusega, et kõrge loodusväärtusega aladena mõeldakse nt vääriselupaiku, poollooduslikke kooslusi, kaitsealuste liikide elupaiku. Üldplaneering ei välista kaevandustegevust. Kaevandusõiguse andmine lähtub kehtivatest õigusaktidest ning kaevandustegevusega kaasnevate keskkonnamõjude esinemise võimalikkus ja olulisus selgitatakse välja keskkonnaloa menetluses</p>

			<p>vastavalt keskkonnamõju hindamise eelhindamisel või keskkonnamõju hindamise käigus. Keskkonnamõjude hindamisel tuleb lisaks õigusaktidest tulenevate maakasutuse kitsendustega (nt kaitsealade kaitse-eeskirjad) arvestada ka rohevõrgustiku toimimist ning alade üldist ökoloogilist väärtust.</p>
		<p>Maa-amet ei kooskõlasta Kehtna valla üldplaneeringut, kuna avalikul väljapanekul olnud üldplaneeringu lahendus halvendab maavarale juurdepääsu ja kaevandamisväärsuse osas olemasolevat olukorda ja planeering on vastuolus MaaPS § 14.</p> <p>Palume täpsustada planeeringu dokumente vastavalt eeltoodud märkustele. Palume edastada üldplaneeringu peale täpsustuste tegemist ja enne selle vastuvõtmist kooskõlastamiseks Maa-ametile koos avaliku kasutusega tee ettepaneku alla jäävate kaevandamislubade omajate arvamustega.</p>	<p>ÜP-d ja KSH aruannet on täiendatud vastavalt Maa-ameti ettepanekutele. ÜP ei halvenda maavarale juurdepääsu ja kaevandamisväärsuse osas olemasolevat olukorda.</p>
3.	<p>Maaeluministeerium 03.09.2021 nr 7-6/2020/220-31</p>	<p>Keskendudes eelkõige väärtusliku põllumajandusmaaga seotud temaatikale, oleme seisukohal, et väärtuslike põllumajandusmaade kaitsel on maakasutusküsimuste hilisemal käsitlemisel oluline mõju. Väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlev seaduse eelnõu (Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (309SE)) (edaspidi selles kirjas seaduse eelnõu) on Riigikogu menetluses ja selle tulemused ei ole teada. Oleme aga seisukohal, et seaduse eelnõus toodud põhimõtete järgimine on vajalik selleks, et vältida koostatavas üldplaneeringus ja selle elluviimisel võimalikke vastuolusid hilisemast seadusest tulenevate normidega.</p>	
		<p>Meie seisukohad ja ettepanekud tulenevad seaduse eelnõus toodud põhimõtetest:</p> <p>1) Üldplaneeringu seletuskirjas jaotises 2.2 „Kehtna valla keskkonnaväärtused“ on ettevõtluskeskkonna väärtusena välja toodud viljakad põllumajandusmaad. Seletuskirja jaotises 5.17 „Põllumajandus (PM) ja metsa (MM) maa-ala“ märgitu kohaselt moodustab põllumajandus- ja metsamaa valdava osa valla territooriumist ning sellele maale määratakse põllumajandus- ja metsamaa juhtotstarve. Põllumajandus- ja metsamaa maa-ala kohta on üldiste kasutus- ja ehitustingimuste loetelus kinnitatud, et väärtuslikel põllumajandusmaadel tuleb jätkata põllumajanduslikku tegevust. Samas jaotises on toodud väärtusliku põllumajandusmaa kaitse- ja kasutustingimused, seejuures esmaseks tingimuseks on, et väärtuslikud põllumajandusmaad hoida kasutuses põllumajandusmaana või avatud maastikuna ning selle metsastamine ei ole lubatud. Siit järeldub, et nimetatud põhimõte vastab seaduse eelnõus kavandatule ehk väärtuslikule</p>	-

		<p>põllumajandusmaale määratakse põllumajandusmaa sihtotstarbelist kasutamist tagav maakasutuse juhtotstarve ning eeldus, et väärtuslik põllumajandusmaa hoitakse põllumajanduslikus kasutuses. Oleme nõus ka jaotises 6.2.4 loetletud väärtuslike põllumajandusmaade kaitse- ja kasutustingimustega.</p> <p>2) Seletuskirja jaotises 6.2.4 „Väärtuslikud põllumajandusmaad“ on märgitud, et väärtusliku põllumajandusmaa määratlemise ja kasutustingimuste seadmise üldine eesmärk on tagada nende säilimine võimalikult suures ulatuses ja kasutada neid sihipäraselt põllumajanduslikuks tegevuseks. Üldplaneeringus on väärtusliku põllumajandusmaana määramise aluseks Rapla maakonnaplaneering 2030+ ning väärtuslikuks põllumajandusmaaks on kavandatud määrata maatulundusmaa sihtotstarbega põllumajandusmaa (haritava maa ja loodusliku rohumaa kõlvik) massiiv, mille suurus on vähemalt kaks hektarit ja mille kaalutud keskmine boniteet on 44 hindepunkti või enam. Üldplaneeringuga on täpsustatud maakonnaplaneeringutest tulenevat kaardikihti, arvestades muudatusi maakasutuses ja ehitatud keskkonnas. Välja on jäetud kehtestatud detailplaneeringute alad, üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtotstarbega alad, olemasolevad muu juhtotstarbega alad, tiheasustusalad ja kompaktse hoonestusega alad, õuemaad ja metsamaad.</p> <p>Maaeluministeriumi märkused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - seaduse eelnõus kavandatu kohaselt loetakse väärtuslikuks põllumajandusmaaks põllumajandusmaa massiiv, mille kaalutud keskmine boniteet on võrdne Eesti põllumajandusmaa kaalutud keskmise boniteediga või sellest suurem. Maakonna põllumajandusmaa kaalutud keskmise boniteediga tuleb arvestada nendes maakondades, mille põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet on riigi põllumajandusmaa kaalutud keskmisest boniteedist madalam. Esialgsete arvestuste kohaselt on Raplamaal põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet 40 hindepunkti, mis tähendab, et Kehtna vallas tuleks määrata väärtuslikuks põllumajandusmaaks kahe hektari suurused ja suuremad massiivid, mille kaalutud keskmine boniteet on vähemalt 40 hindepunkti. Oleme sellekohase teabe jaganud kõikidele kohaliku omavalitsuse üksustele 20.05.2019 ringkirjaga (kiri nr 4.1-3/628), samuti on antud maakondade põllumajandusmaa kaalutud keskmiste boniteetide kohta selgitused ka seaduse eelnõu seletuskirjas; - jaotises 6.2.4 on märgitud, et väärtuslike põllumajandusmaade hulgas on muu hulgas välja jäetud kehtestatud üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtotstarbega alad ja olemasolevad muu juhtotstarbega alad. Sama väide on ka KSH aruande jaotises 4.2.1 „Mõju väärtuslikele põllumajandusmaadele“. Antud kontekstis ei ole arusaadav, millised maa-alad on kehtestatud üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtotstarbega alad ja olemasolevad muu juhtotstarbega alad, mida ei kavandata väärtuslikeks põllumajandusmaadeks. Palume selle kohta täiendavaid selgitusi; - Maaeluministerium analüüsis üldplaneeringuga kavandatud väärtuslike põllumajandusmaade kaardikihti ja võrdles saadud tulemeid Põllumajandusuuringute Keskuse poolt koostatud põllumajandusmaa massiive kajastava kaardiandmetega. Analüüsi tulemustest selgus, et üldplaneeringu eelnõu juurde kuuluv kaardikiht väljendab väärtuslike põllumajandusmaid 	<p>- Ettepanekuga nõustutakse.</p> <p>- Juhime tähelepanu, et seletuskirja põhjal on väärtusliku põllumajandusmaa seast on välja arvatud: kehtestatud detailplaneeringute alad, üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtotstarbega alad, olemasolevad muu juhtotstarbega alad, tiheasustusalad ja kompaktse hoonestusega alad, õuemaad ja metsamaad. Seletuskiri ei käsitle väljajätmissi kehtestatud üldplaneeringu alusel.</p> <p>- Ettepanekuga nõustutakse.</p>
--	--	---	--

		<p>boniteedinäitajaga alates 40 hindepunktist ehk sellel kaardikihil olevad väärtusliku põllumajandusmaa andmed on vastavuses seaduse eelnõus kavandatud põhimõttega. See tähendab, et nii Põllumajandusuuringute Keskuse poolt koostatud kaardikihi kui ka üldplaneeringu kaardi andmetel on Kehtna vallas väärtuslikke põllumajandusmaid (massiivi kaalutud keskmine boniteet on 40 hindepunkti või enam) kokku ligi 6500 hektarit. Nende hõlmamine muul otstarbel on üldplaneeringu eelnõu juurde kuuluva kaardi andmetel minimaalne ja Maaeluministerium on sellise tulemusega nõus. Kui aga lähtuda seletuskirja jaotises 6.2.4 toodud põhimõttest, mille kohaselt on Kehtna vallas kavandatud määrata väärtuslikuks põllumajandusmaaks massiivid boniteediga 44 hindepunkti ja enam, siis nähtub omakorda kaardiandmete analüüsist, et massiivide, mille kaalutud keskmine boniteet on 40–43 hindepunkti, arvelt väheneb väärtusliku põllumajandusmaa pindala ligi 2400 hektari võrra. Sellise lähenemisega Maaeluministerium nõus ei ole.</p> <p>Tulenevalt eeltoodust palume Kehtna valla üldplaneeringus määrata väärtuslikuks põllumajandusmaaks kahe hektari suurused ja suuremad põllumajandusmaa massiivid, mille kaalutud keskmine boniteet on 40 hindepunkti ja rohkem.</p>	
		<p>3) Jaotises 6.2.4 on märgitud, et maakondade põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet on määratud üldistatult ja ei lähtu põllumajandusmaa kohapõhisest väärtusest (boniteedist) ning seetõttu võib kohati põllumajandusmaa boniteet olla madalam kui 44 hindepunkti (nt mullaareaal on väiksem). Sellest tulenevalt on hilisemas etapis üldplaneeringu elluviimisel lubatud boniteeti täpsustavate kohapõhiste uuringute alusel üldplaneeringuga määratud väärtusliku põllumajandusmaa paiknemist täpsustada ja põllumajandusmaad väärtusliku põllumajandusmaa koosseisust välja arvata. Uuringu tulemusel välja arvatud maa-aladele ei laiene käesolevas peatükis määratud kasutustingimused.</p> <p>Maaeluministerium osundab tähelepanu, et hilisemad täpsustused võivad tuua kaasa ka vastupidise olukorra ehk väärtuslike põllumajandusmaid tuleb täiendavalt määrata.</p> <p>Selgituseks, et seaduse eelnõus kavandatu kohaselt määrab Põllumajandus- ja Toiduamet põllumajandusmaa massiivide ruumandmed ja massiivi kaalutud keskmise boniteedi. Samuti, nagu eespool osundasime, võetakse seaduse eelnõu kohaselt väärtuslike põllumajandusmaade määramise aluseks Eesti põllumajandusmaa kaalutud keskmine boniteet ja maakondade põllumajandusmaa kaalutud keskmised boniteedid. Sellest tulenevalt võib olla põhjendatud nii esialgselt määratud väärtuslikud põllumajandusmaad väärtuslike põllumajandusmaade koosseisust välja arvata, kuid samas ka täiendavalt väärtuslike põllumajandusmaid määrata.</p> <p>Palume selles osas üldplaneeringu seletuskirja täpsustada.</p>	<p>Kuna tegemist on seaduse eelnõuga, jääme planeeringus toodud lähenemise juurde. Seadus jõustumisel tuleb nagnii sellest lähtuda, kuid ennetavalt seaduse eelnõu üksikasju planeeringusse ei kanta.</p>
		<p>4) Üldplaneering on arengustrateegia elluviimist tagav dokument, mida võetakse erinevate otsustuste tegemisel aluseks aastaid ja eeldavalt paljude erinevate isikute poolt. Seetõttu peaks see olema üheselt mõistetav ka siis, kui muudetakse või täiendatakse õigusakte. Teeme ettepaneku täiendada seletuskirja jaotist 6.2.4 või jaotist 9 „Üldplaneeringu elluviimine“ klausliga, et võimalike vastuolude puhul üldplaneeringu ja õigusakti vahel lähtutakse õigusaktist.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse.</p>

		<p>5) Seletuskirja ja KSH aruande eelnõus on dokumenti läbivalt kasutatud väärtusliku põllumajandusmaa ja väärtusliku põllumaa termineid. Seaduse eelnõu kohane termin on väärtuslik põllumajandusmaa, samas looduskaitseaduse § 4 lõike 7 kohane termin aga väärtuslik põllumaa. Üheselt mõistetavuse tagamiseks soovitame üldplaneeringu dokumentides läbivalt kasutada väärtusliku põllumajandusmaa terminit.</p> <p>6) Seletuskirja jaotises 6.4.2 „Sademevesi“ on toodud tingimused sademeveelahenduste arendamiseks. Ühe tingimusena on ette nähtud, et uute arendusalade sademevee juhtimine riigitee kraavidesse on lubatud ainult põhjendatud juhtudel koostöös Transpordiametiga.</p> <p>Siinjuures soovime preventatiivselt juhtida tähelepanu viimasel ajal palju probleeme tekitanud küsimusele, mis on seotud lisavee maaparandussüsteemi juhtimisega. Selgitame, et maaparandusseaduse § 53 kohaselt võib tulla kõne alla ka väljaspool maaparandussüsteemi koondatud vee ehk lisavee juhtimine maaparandussüsteemi. Peame vajalikuks osundada, et sellisel juhul peab ehitusloa või muu loa andja kooskõlastama ehitusprojekti või taotluse, mille kohaselt soovitakse juhtida väljaspool maaparandussüsteemi koondatud vesi (lisavesi) eesvooluvõi kuivenduskraavi, Põllumajandus- ja Toiduametiga. Lisaks sellele tuleb lisavee maaparandussüsteemi juhtimise puhul arvestada maaparandussüsteemi hoiutööde mahu ning sellega seotud hoiukulude suurenemisega. Maaparandusseaduse § 53 lõikes 9 on sätestatud, et kui selle maaparandussüsteemi, millesse lisavett juhitakse, ühishoiuks on moodustatud maaparandusühistu, osaleb maaparandussüsteemi lisavett juhtiv isik maaparandushoiukulude katmisel Põllumajandus- ja Toiduameti määratud ulatuses. Samas muul juhul ehk olukorras, kus maaparandusühistut ei ole moodustatud, peab lisavett juhtiv isik arvestama kohustusega korraldada maaparandushoiutööde eest tasumise muudel asjaõigusseadusest tulenevatel alustel. See tähendab, et igal juhul peaks isik, kes ehitustegevuse käigus või ehitamise tulemusena hakkab juhtima sadevett maaparandussüsteemi, teadma, et tal lasub kohustus tasuda lisavee juhtimisega kaasnevad maaparandushoiu kulud. Eelnevat silmas pidades ning juhiks, kui lisavee maaparandussüsteemi juhtimise vajadus peaks tekkima, soovitame üldplaneeringus käsitleda ka lisavee maaparandussüsteemi juhtimisega seotud nõudeid ning sellega kaasnevaid maaparandushoiu kulude tasumise kohustusi.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse. KSH aruannet ja ÜP seletuskirja täpsustatakse.</p> <p>-</p> <p>Lisame seletuskirja üldiselt, et lisavee maaparandussüsteemi juhtimisel tuleb lähtuda maaparandusseadusest. Üldplaneeringu täpsustamises ei ole kohane seada täpsemaid tingimusi (nt kulude tasumise kohustusi).</p>
4.	Transpordiamet 07.09.2021 nr 7-6/2020/220-32	<p>Täname teavitamast Kehtna valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu avalikust väljapanekust (02.08.2021 - 10.09.2021). 13.02.2020 kirjaga nr 7-6/2020/220-2 on endine Lennuamet ja 20.03.2020 kirjaga nr 15-2/20/6956-5 endine Maanteeamet esitanud ettepanekud üldplaneeringute lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele. Näeme, et olete eelnõus Maanteeameti esitatud ettepanekud osaliselt arvesse võtnud. Oleme valmis arutama Teiega arvestamata jäetud ettepanekuid koosoleku vormis näiteks Teamsi keskkonnas. Üldplaneeringu seletuskirja lennuväljade ja tuuleparkide planeerimise osas on nimetatud kooskõlastava asutusena Lennuametit, mille palume asendada Transpordiametiga.</p>	<p>Ettepanekuga arvestatakse.</p> <p>Asustuse nime täpsustatakse.</p>
5.	RMK	Üldised põhimõtted	Võtame teadmiseks.

13.09.2021 nr 7-6/2020/220-33	<p>Riigimaast loobumise üle otsustamise pädevust RMK-l ei ole. RMK ei anna üldplaneeringu kooskõlastamisega nõusolekut riigimaa juhtotstarbe muutmiseks, uute taristuobjektide rajamiseks ega maa üleandmiseks või võõrandamiseks vaid eelhinnangu RMK võimalikust seisukohast. Vastavalt kokkulepitud korrale, annab keskkonnaministrile seisukoha riigimaa juhtotstarbe muutmiseks ja maa võõrandamiseks RMK juhatus. RMK KAH aladel (teavituskohustusega metsad) eeldab juhtotstarbe muutmine ka kogukonna ettepanekute ja seisukohtade eelnevat väljaselgitamist ja kaalutlemist, kuna peab üldjuhul raadamiseks tehtava lageraiega. Keskkonna- ja looduskaitse seisukohalt on uute tiheasustusalade ja taristuobjektide rajamiseks õigem eelistada mittemetsamaad. RMK maale kavandatud taristuobjektid ei tohi häirida riigimetsa majandamist ja metsamajandusliku taristu eesmärgipäras toimimist sh. liiklust RMK metsateedel ja puidu transporti.</p>	
	<p>Kavandatav teekoridor (Väljataguse, Juula ja Valtu külas) RMK ei kiida heaks maantee rajamist läbi metsamaastiku mis on osaliselt asumilähedane teavituskohustusega mets. Kavandatav teekoridor lõikab ligikaudu 2,7 kilomeetri pikkuselt tervikliku pika ja kitsa RMK metsamassiivi viieks lahustükiks. Suur osa metsamaastikust muudetakse lindudele ja loomadele elamiskõlpsmatuks ja ohtlikuks ning tekib uus häiriv müra ja heitgaaside allikas. Teavituskohustusega metsa osas tuleb korraldada elanikkonna teavitamine raadamis lageraie vastavalt õigusaktides sätestatule.</p>	<p>Tegemist on maakonnaplaneeringust tuleneva objektiga, mis on kantud üldplaneeringusse. Tee täpne paiknemine edasiste planeeringute ja projekteerimise käigus.</p>
	<p>Väikeelamu (EV) maa-ala RMK ei anna nõusolekut riigi metsamaale elamumaa planeerimiseks.</p>	<p>Täpsustame EV kattuvusi RMK metsamaadega.</p> <p>Juhime tähelepanu, et ÜP ei kohusta elamumaa ehitamist, elamumaa elluviimine on võimalus. Maaomanik saab oma maa-ala kasutada edasi praegusel otstarbel seni, kuni soovib.</p>
	<p>Rdt koridori (RB trassilt Järvakandi alevisse) RMK ei kiida heaks raudtee rajamist metsamaastikku. Metsamassiiv lõhestatakse, suur osa metsamaastikust muudetakse lindudele ja loomadele elamiskõlpsmatuks ja ohtlikuks, tekib uus häiriv müra ja heitgaaside allikas. Kui see raudtee on vältimatu, teeme ettepaneku nihutada trass 80 m põhjapoole RMK maaüksuse põhjapiirile, et raudtee ei lõhuks terviklikku metsakõlvikut. Praegusel juhul jääb raudteest põhjapoole raskesti majandatav väike ebarentaabel metsaosa.</p>	<p>Üldplaneeringus on raudteeharu puhul näidatud trassi põhimõtteline asukoht, mis on kooskõlas RB projektiga. Raudtee asukoht täpsustub edasiste</p>

			planeeringute ja projekteerimise käigus.
	Järvakandi rongijaam (RB trassi kõrval) RMK ei suutnud esitatud materjalide põhjal rongijaama asukohta täpsemalt tuvastada. RMK ei kiida heaks raudtee ja rongijaama rajamist metsamaastikku. Kui see on vältimatu, ei tohi rongijaam häirida metsa majandamist ja metsamajandusliku taristu eesmärgipärast toimimist sh. liiklust RMK metsateedel ja puidu transporti.		Rongijaama täpne asukoht ja lahendus pannakse paika RB vastava detailplaneeringuga ja ehitusprojektiga.
	Tee (Lelle) RMK ei suutnud esitatud materjalide põhjal tee asukohta tuvastada		Kõnealune tee on ÜP kaardil näidatud Lelle-Vahastu tee ja Palasi tee vahel, paralleelselt raudteega.
	Kaitsehaljastuse (HK) maa-ala Järvakandi lähedal Viidatud riigimetsa maa-alale ei ole rajatud kõrghaljastust õhusaaste, müra, tuule jms mõjude vähendamiseks. Maa-ala ei piirne majapidamistega – vahele jäävad teised kõlvikud seal hulgas metsamaad. Tegemist on majandatava metsaga mida majandatakse ja uuendatakse puidu saamise eesmärgil ja lisaväärtuseks on ökosüsteemi teenused elanikkonnale. Kavandatav HK maa-ala ei vasta seletuskirjas toodud üldistele kasutus- ja ehitustingimustele, näiteks tingimusele „Kaitsehaljastus kavandatakse reeglina mõju tekitava ettevõtluse maa-alale“. Seletuskiri seab tingimuseks vähemalt 50 meetrit, kuid kõnealuse ala laiuseks on koguni 200 ja rohkem meetrit. Arusaamatuks jääb, millise müra, õhusaaste või muu mõju eest ning keda ja kuidas selliselt positsioneeritud ja 4 korda minimaalsest laiema maa-alaga, mis on lindude ja loomade pesitsuspaik, on vaja kaitsta. Teeme ettepaneku seada tingimused õhusaaste ja müra tõkestamiseks müra tekitajatele, mitte piirinaabritele, kes õhusaaste, müra või mõne muu ebasoodsa mõju tekkel osalised pole.		Tegu on olemasolevate elamumaade ja RB vahele kavandatud kaitsehaljastuse maaga. Omavalitsus ei saa olulisel määral planeerida RB trassi asukohta ega selle leevendusmeetmeid, seega on antud asukohas leevendusmeetmed/kaitsem eetmed kavandatud elamualade ümber vähendamaks RB tulevikus osutatavat mõju elamualadele. RB kujuneb piirkonna senist väljakujunenud müratset oluliselt mõjutavaks objektiks, mis Järvakandi alevi puhul jääb väljakujunenud elamumaadele lähedale. Tagamaks elamualade kaitset müra, aga ka nt tuule ees, siis on elamualasid ümbritsevana ette nähtud kaitsehaljastuse juhtotstarbega ala.

			<p>Kaitsehaljastuse maa kasutustingimused ei halvenda lindude ja loomade pesitsuspaikade säilimist kaitsehaljastuse alal.</p>
		<p>Puhke- ja virgestuse (PV) maa-ala RMK on teavituskohustusega metsade määramisel arvestanud nii tiheasustusalade, kui ka puhke ja virgestus objektidega (PV), milleks on Järvakandi terviserajad, spordiplats ja ujumiskoht RMK tuletõrjetügis. Oleme nõus PV maadega ÜP-ga kokku lepitud teavituskohustusega metsa ulatuses. Tavalise majandatava metsa määramisel PV maana RMK vajadust näe. Teeme ettepaneku määratleda ÜP-s puhkemaastikuna ka Keava mägede terviseradade ümbrus, teavituskohustusega metsa ulatuses (RMK ettepanek).</p>	<p>PV ala ulatust RMK metsamaadel täpsustatakse. Keava mägede terviseradade ümbrus lisatakse.</p>
		<p>Taastuvenergeetika RMK teeb ettepaneku taastuvenergeetika peatükis ära märkida päikeseparkide eelistamine liitumisvõimalustega elektriliini ja alajaama vahetus läheduses ja hea juurdepääsuga teede äärsetel aladel. Eelistatud on juba raadatud lagedad alad põllumajandusmaal ja tootmismaal. Metsamaa puhul tuleb eelistada madalama boniteediga alasid. Ratsionaalse maakasutuse seisukohalt tuleks leida lahendusi päikeseparkide ühildamiseks ka teede- või tehnorajatiste kaitsevöönditega. Palume ÜP-s välja tuua informatsioon dokumentide kohta mis on vajalikud tööstusliku päikesepargi ehitamiseks. RMK-s on hetkel seisukohad päikese ja tuuleparkide rajamiseks kujundamisel, mistõttu teeme ettepaneku päikese- ja tuuleparkide rajamiseks sobivad alad edaspidi ühiselt üle vaadata ja täpsustada. Teeme ettepaneku käsitleda taastuvenergeetika peatükis ka puidu kasutamise perspektiive. Täna moodustab puit Eesti taastuvenergia tootmisest enamuse ja on metsavööndis paratamatu ja perspektiivne energiaallikas ka tulevikus, sest puit on ehitusmaterjaliks ja mööbli tooraineks ei kvalifitseeru ja ka tootmis- ja utiliseerimis jäägid, on mõistlik põletada energia saamiseks ka tulevikus. Ilma küttepuidu, raie- ja tootmisjäätiste tekketa pole puidu materjalina kasutamine võimalik. Puiduvaru metsas kasvab tagasi keskmiselt 75 aastaga ja seob tagasi ka puidu kasutamisel, seal hulgas põlemisel, vabanenud süsiniku https://epl.delfi.ee/artikkel/93167551/annela-anger-kraavi-hakkad-maja-ehitama-kasuta-puitupidurdad-kliimamuutust .</p>	<p>Ettepanekut arvestatakse osaliselt. Taastuvenergeetika peatükki täiendatakse soovitusel eelistada heade liitumisvõimalustega piirkondi. Kõrge boniteediga metsamaadele ei ole päikeseparkide rajamine soovitatav, madala boniteediga metsamaale päikesepargi kavandamise puhul on vajalik keskkonnaalane eksperthinnang. ÜP's tööstusliku päikesepargi rajamiseks vajaliku dokumentatsiooni väljatoomist ei pea mõistlikuks. Vajalik dokumentatsioon tuleneb sarnaselt teistele ehitistele õigusaktidest.</p>

			<p>Omaavalitsus toetab raiejäätmete kasutamist energiaallikana. ÜP täpsusastmes aga puidu kasutamise perspektiive ei käsitleta, tegu ei ole maakasutusliku ega ehitustingimusi puudutava tingimusega.</p>
		<p>Teavituskohustusega metsad Teeme ettepaneku lisada teavituskohustusega metsade hulka Keava mägede terviseradade ümbruse kvartalid KE063 ja KE064 ja Eidapere alevis kvartal CN271 (vajadusel saadame asendiplaanid).</p> <p>Arusaamatu ÜP seletuskirjas on metsateatise omavalitsusega kooskõlastamise kohustus, sest teavituskohustusega metsa kohta koostatakse 10 aasta majanduskava koostöös omavalitsusega. RMK on seisukohal, et nimetatud aladele koostöös omavalitsusega koostatav metsamajandamiskava on dokument, millega kooskõlastatakse raied ja nende tegemisele lisatavad tingimused omavalitsusega. Palume metsateatise kooskõlastamise kohustus ÜP-st eemaldada. Leiame, et 10 aasta majanduskava koostamise käigus on nii omavalitsusel kui ka kogukonnal kaasaráäkimise võimalus piisav. RMK-l on nende seisukohtadega arvestamise kohustus vastavalt õigusaktides, sealhulgas käesolevas ÜP-s, sätestatule.</p>	<p>Arvestame ettepanekut teavituskohustusega metsade lisamise osas.</p> <p>Tiheasustusaladel ja nendega piirnevate metsaalade puhul soovi KOV soovib kooskõlastamist. Antud tingimuse sõnastust täpsustatakse seletuskirjas.</p>
		<p>Rohevõrgustik RMK toetab üldist põhimõtet, et metsaalade majandamine toimub vastavalt metsaseadusele, mis on ära nimetatud roheline võrgustiku peatüki lõikes 10. Enamik RMK maadest on arvatud rohevõrgustiku koosseisu, mis on igati mõistetav, kuid väikeste, ülejäänud võrgustikuga mitteseotud, eraldiseisvate lahustükkide arvamine rohevõrgustiku koosseisu jääb siiski arusaamatuks.</p> <p>Mitmed peatükis kasutatud mõisted nagu - looduslikud alad, looduslik seisund, looduslik kooslus, looduslik niit, keskkonnasäästlik majandustegevus, roheline võrgustiku struktuuri oluline muutmine - vajaksid siiski täpsemat lahti kirjutamist mõistete peatükis, et vältida hilisemaid arusaamatusi. Selgelt tuleks lahti kirjutada, et tavapärane metsa- ja põllumajandus, seal hulgas lageraie, on keskkonnasäästlik majandustegevus mis toimub looduslikel aladel ja ei muuda oluliselt roheline võrgustiku struktuuri ja toimimist.</p>	<p>Kehtna rohevõrgustikku ei ole määratud eraldiseisvaid lahustükke (va Pae maastikukaitseala).</p> <p>Tavapärane metsa majandustegevus rohevõrgustiku aladel on üldplaneeringu alusel lubatud. Kohalik omavalitsus ei pea aga asjakohaseks seletuskirjas rõhutada lageraie lubatavust.</p>
		<p>Põllumajandus (MP) ja metsamajandus (MM) maa-ala</p>	<p>ÜP ei reguleeri raieliikike ja seega puudub vajadus</p>

		<p>Üldise põhimõttena peaks metsa majandamine tuginema kõikjal majandatavas metsas metsaseadusele ja kaitsealade piiranguvööndites lisaks ka looduskaitseadusele ja kaitseala kaitse eeskirjale. Palume ära märkida, et RMK poolt majandatavate metsade, seal hulgas teavituskohustusega metsade (KAH alade) osas, rohevõrgustiku alade osas ja väärtuslikel maastikel on lubatud kõik raieliigid. Teavituskohustusega metsade kohta koostab RMK metsa majandamiseks ja uuendamiseks metsamajanduskavad kümneks aastaks ja teeb seda koostöös kohaliku omavalitsusega, arvestades metsade olemit, nende kasvutingimusi, vanuselist jagunemist ja neile aladele planeeritavat metsade olemit ja koosseisu pikemas perspektiivis. Arusaamatuks jääb põllumajandusmaale (ka neile mis pole väärtuslikud) kehtestatav üldine avatuna hoidmise nõue. Üldplaneering peaks ka kliimapüüdlusi toetama. Hiljutises Keskkonnaministeeriumi pressiteates https://envir.ee/uudised/kliimaeesmarkide-saavutamiseks-vaja-panustada-nii-kasvuhoonegaaside-sidumisse-kui-heite-tuuakse-valja-kliimakaitse-meetmed, mis on seni teenimatult vähe tähelepanu saanud teiste hulgas metsastamine. Teeme ettepaneku tavalise põllumajandusmaa osas avatuse nõue kasutustingimustest välja võtta.</p>	<p>rõhutada, et kõik raieliigid on lubatud.</p> <p>Võtame arvesse ettepanekut põllumajandusmaade avatuna hoidmise osas. Tingimuse sõnastust muudetakse.</p>
		<p>Väärtuslikud põllumaad</p> <p>Väärtuslike põllumaadena on üldplaneeringu materjalides määratletud kõlvikud mis on - looduskaitsealade piirangu- või sihtkaitsevööndites, seal hulgas neid kõlvikuid kus Keskkonnaamet on metsastamise loa juba andnud või on seal elupaiga inventuur veel tegemata,</p> <ul style="list-style-type: none"> - määratletud kaitstavaks elupaigaks (rohumaad kus maaharimine on keelatud ja rohumaa kasutuseesmärk on looduskaitseline mitte põllumajanduslik), - kõik kolm näidatud boniteeti on alla 44 hindepunkti (ÜP määratleb põllumaa väärtuslikuks alates 44 hindepunktist), - osaliselt üle ujutatav jõeluht, - rajatised, näiteks kraavivall või tee koos külgneva kitsa (1-3 meetrit) põllumaa ribaga, - alla 10 meetri laiune põllu ja metsa servaala, - kruusamaardla. <p>Üldplaneeringu seletuskirjas väidetakse, et metsamaa kõlvikud on rohumaade ja põllumaade hulgast välja võetud, kuid meie tõdesime vastupidist – nimekirjas olid ka metsaeraldised mis on metsastunud või metsastatud (metsaseaduse mõistes on tegemist metsaga) ja kahel juhul on tegemist raieküpse metsaga.</p> <p>Täpsemalt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ID 109836 – osaliselt üleujutatav jõeluht ID 110027 – LKA piiranguvöönd, rendileping ID 110027 – LKA piiranguvöönd, rendileping ID 110221 – metsastatud, KKA on metsastamisloa väljastanud, LKA piiranguvöönd ID 110221 – LKA piiranguvöönd, maaharimine on keelatud ID 110221 – LKA piiranguvöönd, kiviaedadega lõigatud rohumaa nurk ID 110230 – LKA piiranguvöönd, rendileping ID 109455 – metsastatud 	<p>Viidatud eraldised vaadatakse üle ja kihti täpsustatakse.</p>

	<p>ID 109455 – metsastatud ID 110268 – kraav ja kraavikallas ID 110276 – metsastatud ID 110279 – maardla ID 110577 – LKA piiranguvöönd, rendileping ID 110577 – maja-ase, pärandkultuur, väike põllu nurk, LKA piiranguvöönd ID 110587 – pool on rendil, pool on raieküps mets ID 110218 – RMK maal kitsas kuni 10 m laiune rohumaa serv ID 109366 – metsastunud väike kraavide vaheline nurk ID 109449 – LKA piiranguvöönd, väike rohumaa nurk ja osaliselt raieküps mets ID 110670 – LKA piiranguvöönd, väike rohumaa nurk ID 110106 – LKA piiranguvöönd, rendileping ID 110269 – LKA piiranguvöönd, metsamaa ID 110104 – osaliselt metsastunud ID 110787 – osaliselt metsastunud ebamäärase kujuga rohumaa serv ID 116766 – kitsas, kuni 3m laiune põllu serv või või tee peenar ID 110737 – metsastatud, KKA on metsastamisloa andnud, LKA piiranguvöönd</p> <p>Teeme ettepaneku neid maatükke väärtuslikuks põllumaaks mitte määrata või vajadusel ühiselt üle vaadata ja koostöös RMK-ga arvata nende hulgast välja alad mis ühel või teisel põhjusel väärtuslikuks põllumaaks ei kvalifitseeru. RMK põhiülesanne on riigile kuuluvatel maadel metsa kasvatamine ja maad, mis kvalifitseeruvad väärtuslike põllumaade hulka, on riigimetsa maadel juba põllumajandusettevõtjate poolt rendile võetud ja säilitatakse mittemetsamaana. Märkime siinkohal ära, et ka väärtuslike põllumaade puhul jääb meile avatuna hoidmise nõue ja metsastamise(metsastumise) keeld arusaamatuks, sest erivanuselised ja eriilmelised metsad ja segakooslused on metsavööndis looduse ja maastiku loomulik osa. Lisaks tekitab küsimusi vastuoluline tõsiasi, et ÜP, vältides uute metsakoosluste kujunemist, algatab samaaegselt ulatuslikke arendusi, mis eeldavad mahukat metsakoosluste raadamist. Nendele lisanduvad raadamised Rail-Baltica trassi ja seda teenindavate teede ning selle ehitamiseks vajalike ressursside (näiteks kruus) hankimiseks vajalike karjääride rajamiseks.</p>	
	<p>Väärtuslikud maastikud</p> <p>Väärtuslike maastike valiku kriteeriumid, eesmärgid ja abinõud on üldsõnalised ja jäävad paljuski arusaamatuks. RMK ei pea õigeks üldist põllumajandusmaastiku avatuse nõuet, ehk metsastamiskeeldu väärtuslikel maastikel. Leiame, et avatuse nõue peaks olema objektipõhine, tulenema konkreetse avatust eeldava väärtuse olemasolust ja kehtestatud kaitsekorrast.</p> <p>Samuti ei pea me õigeks pärandkultuuri objektide üldist säilitamise nõuet metsamaastikus. Toetame maastikuhoolduskava koostamist igale väärtuslikule maastikule. Teeme ettepaneku kaasata selleks laiapõhjaliselt osapooli, konkretiseerida sealjuures olulised väärtused, määratleda eesmärgipõhiselt kaitstavad objektid ja vajalikud kaitsemeetmed ning tellida selleks vajalikud uuringud ning projektid.</p>	<p>Peame väärtuslikel maastikel avatuse nõuet asjakohaseks, kuna avatud kultuurmaastikud on väärtuslike maastike osaks.</p> <p>Omavalitsus peab vajalikuks pärandkultuuriobjekte säilitada, mistõttu ei tehta</p>

			<p>omanikupõhist eristust (nt et RMK/riik ei pea pärandkultuuriobjekte väärtustama).</p> <p>Nõustume ettepanekuga, et maastikuhoolduskavade koostamisel kaasatakse sellesse laiapõhjaliselt osapooli. Hoolduskavade koostamine toimub väljaspool ÜP protsessi.</p>
		<p>Pärandkultuuriobjektid</p> <p>RMK toetab seisukohta, et pärandkultuuriobjekte ei võeta kohaliku kaitse alla. Samas on ÜP-s kehtestatud nende säilitamise nõue metsamaal väärtuslikel maastikel. Kuna pärandkultuuri määratlus on ebamäärane, sageli on säilinud vaid koht ja ajalooline fakt, teeme ettepaneku ka väärtuslikel maastikel jätta otsused pärandkultuuri kaitse kohta maaomaniku teha. Olulised kohalikku kaitset vajavad pärandkultuuri objektid ja nende kaitsekord tuleks määratleda käesoleva ÜP või maastikuhoolduskavaga.</p>	<p>Omavalitsus peab vajalikuks pärandkultuuriobjekte säilitada.</p> <p>Pärandkultuuriobjektide väärtustamist tõstab esile ka maakonnaplaneering.</p> <p>Pärandkultuuriobjektidele on seatud planeeringuga kasutamise tingimused (sh lähtumist objekti iseloomust).</p>
6.	Keskkonnaamet 10.09.2021 nr 7-6/2020/220-34	<p>Keskkonnaamet esitab ettepanekud Kehtna valla ÜP ja KSH aruande osas teemavaldkondade kaupa, mille alusel palume dokumente korrigeerida.</p> <p>I Looduskaitse</p> <p>1.1 - ÜP seletuskirja peatükis 6.2.3 on kaitstavate loodusobjektide loetelu koostamisel kasutatud keskkonnaregistri andmeid seisuga 12.08.2020 ning KSH aruandes andmeid seisuga 05.04.2021. Mõlemal juhul on loetelus Tillniidu hoiuala. Vabariigi Valitsuse 16.04.2021 määrusega moodustati Tillniidu looduskaitseala Tillniidu hoiuala, Koidula must-toonekure püsielupaiga ja Tillniidu looduskaitseala põhjal.</p> <p>1.2 - KSH aruande tabelis 4 on kaitstava objektina nimetatud püsielupaik Lau pruunkaru talvituspaik (KLO3002323). Pruunkaru talvituspaiga kaitsekord kehtib talvituspaiga leidmisest kuni sama talvitusperioodi 15. aprillini, seega on tegu endise püsielupaigaga. Keskkonnaamet teeb ettepaneku kaitstavate loodusobjektide osas seisu (sh Tillniidu looduskaitseala kaitse-eesmärki) kaasajastada.</p>	<p>Arvestame ettepanekut. KSH aruannet täpsustatakse.</p> <p>Arvestame ettepanekut. KSH aruannet täpsustatakse.</p>

		<p>1.3 – ÜP seletuskirja peatükis 6.2.1 on öeldud: „Rail Balticu trassil on ökodukti toimivuse tagamiseks on oluline säilitada ökodukti suudmete piirkonnas looduslikud kooslused ja mitte takistada loomade liikumist. Ökodukti suudmete piirkonnas ei tohi rajada piirdeaedu ja muid ehitisi/rajatisi, mis takistaksid loomade liikumist ökoduktile“. Ökoduktide suudmete piirkonna maakasutust on seni kõige põhjalikult käsitletud RB Ülemiste-Kangru KMH aruandes ning on leitud, et 500 m raadiuses tuleks kehtestada kaitsevöönd, kus kehtivad piirangud maakasutusele (nt jahipidamise, lageraie, metsa raadamise ja maavara kaevandamise keeld). Soovitame tutvuda kõnealuse KMH aruandega ning rakendada üldplaneeringus asjakohaseid piiranguid.</p>	<p>Nõustume osaliselt. Üldplaneeringus nähakse vajadust säilitada RB ökoduktide suudmealasid, kuhu ei kavandata üldplaneeringuga tuuleenergeetika alasid ega nähta ette muud arendustegevust. Samas ökoduktide ümbruse 500 m raadiusega alal Keskkonnaameti soovitatud piirangute kehtestamine ei ole kohaliku omavalituse üldplaneeringu alusel võimalik. Kuna RB on riikliku tähtsusega objekt, siis ökoduktide suudmealade kaitse alla võtmine peaks selle vajaduse korral toimuma riiklikul tasandil.</p>
		<p>1.4 – ÜP peatükk 6.2.1 ja KSH aruande peatükk 4.1.4 - Keskkonnaamet teeb ettepaneku järgmiste rohelise võrgustiku alade täpsustamiseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nihutada rohevõrgustiku koridor põllult metsamaale/Velise jõe, asub Velise jõe/Vastja oja ristumiskohas; - ühendada rohevõrgustiku abil Mukri LKA loodusmassiiv põhjapoolse suure massiiviga. Tõenäoline koridor liikide levikul jääb piirkonda, kus asuvad maaüksused 29203:002:1501, 29203:002:0114, 29203:002:0065 ja 29203:002:0172. Koridoris asub ka metsa vääriselupaik ja vooluveekogu; - määrata rohevõrgustiku ala Kaerepere alevikust põhja poolt, kus on metsamassiiv, mitte lõunast, kus on põllud. Kavandatav Rapla ringsõidu tee võiks pigem kulgeda põhja poolt üle põllu, mitte läbi metsa, mis ilmselt oluline koridor. - määrata rohekoridoriks metsamaa Põrsaku küla ja Keava mägede vahel. Kavandatav koridor, mis jälgib põldude vahel kulgevat kanalit (Vigala jõgi) ilmselt ei funktsioneer. Põllumaa osad on ka potentsiaalseks tuulikute alaks määratud, kattumine. - määrata rohevõrgustik Pae küla ja Lau küla vahele, kus umbes 600 ha loodusmassiive. - ühendada rohevõrgustiku koridoriga metsamassiivid Kenni külas 	<p>Arvestame ettepanekuid v.a. Rapla ringsõidu teed puudutav. Rapla ringsõidu kavandatav koridor tuleneb maakonnaplaneeringust. Trassikoridor on üldplaneeringus määratud tinglikult ja see täpsustub edasiste planeeringute ja projekteerimise käigus.</p>

		<p>1.5 – ÜP peatükis 6.2.5.1 tehakse ettepanek ehituskeeluvööndi (EKV) vähendamiseks 10 meetrini Räägu ja Rummu kinnistul ning Järvakandis Vihaku oja ääres. Järvakandis Vihaku oja äärse EKV vähendamise ettepanek on kujutatud joonisel 4. Joonis on skemaatiline ja selle alusel ei ole võimalik üheselt mõistetavalt määrata EKV vähendamise ettepaneku lõikude algus- ja lõpp-punkte. Palume asukohta täpsustada.</p>	<p>Juhime tähelepanu, et EKV vähendamise ettepanekud on esitatud ka kaardirakenduses, kus on võimalik lõiku täpsemalt vaadelda. EKV ettepanekud esitatakse peale ÜP vastuvõtmist Keskkonnaametile.</p>
		<p>1.6 - Peatükis 6.3.4 on märgitud, et Järvakandi Nõlvasoo rabas ja Keava rabas on võimalik kavandada täiendavad matkarajad. Nõlvasoo raba asub Nõlvasoo hoiualal ja Nõlvasoo looduslal ning Taarikõnnu-Kaisma linnualal. Keava raba asub Kõnnumaa maastikukaitsealal ja Kõnnumaa looduslal ning Kõnnumaa-Väätsa linnualal. Nõlvasoo rabasse ja Keava rabasse kavandatakse matkaradade mõju kaitseale, hoiualale ning Natura 2000 aladele KSH aruandes hinnatud ei ole. Märgime siinjuures, et Keskkonnaameti tellimisel on valmimas eksperthinnang Keava raba laudtee (Tarsi tee) ja talitee mõjust linnustikule.</p>	<p>Võtame ettepanekut arvesse. KSH aruande Natura hindamist täiendatakse. Palume Keskkonnaametil edastada kirjas viidatud eksperthinnang.</p>
		<p>1.7 - KSH aruandes lk 51 kirjutatakse, et Natura eelhindamise tulemusena tuvastati, et lähtuvalt üldplaneeringuga kavandatavatest tegevustest ja Natura alade kaitse eesmärkidest on välistatud negatiivse keskkonnamõju esinemine Taarikõnnu, Nõlvasoo, Salavalge-Tõrasoo, Pae, Tillniidu, Mukri ja Raikküla-Paka loodusaladel. Natura eelhindamise tulemused puuduvad Kõnnumaa loodusala, Kastna-Rapla loodusala, Kõnnumaa-Väätsa linnuala ja Taarikõnnu-Kaisma linnuala kohta.</p>	<p>Võtame ettepanekut arvesse. KSH aruande Natura eelhindamise tulemusi ja järeldusi täpsustatakse.</p>
		<p>1.8 – KSH aruande lisa 2 - Tuulepargiala T5 paikneb Tillniidu looduskaitsealast minimaalselt u 1 km kaugusel. Tillniidu looduskaitseala kaitse-eesmärgiks on lisaks metsaelupaigatüüpide kaitsele ka kaitsta I kaitsekategooria liike linnuliike väike-konnakotkast (Aquila pomarina) ja must-toonekurge (Ciconia nigra) ning nende elupaiku10 . Kui Tuulepargiala T5 on planeeritud väike-konnakotka kaitsealal paiknevast teadaolevast pesitusalast piisavalt kaugele, siis valdav osa tuulepargialast jääb kaitsealal registreeritud must-toonekure pesapaigast arvestatava Keskkonnaameti poolt soovitatava 3 km puhvri ulatusse.</p>	<p>Võtame ettepanekut arvesse ja täpsustame tuuleala T5 ulatust.</p>
		<p>1.9 - Selgusetud on KSH aruande lisa toodud tuulepargi alade uuringu valikukriteeriumid, mis puudutavad kotkaid ja must-toonekurgi (lk 10, 17). Nimelt on märgitud, et esmasel analüüsil kasutati 2000 m puhvrit kotkaste ja must-toonekure püsielupaikadest ning hilisemal analüüsil suurendati must-toonekure puhvrit 3000 meetrini. Palume selgitada, miks arvestati selle ulatusega puhvrit vaid püsielupaikadest, mitte näiteks kaitsealadel paiknevatest (ja kaitsealade kaitse-eesmärgiks olevatest) pesapaikadest? Must-toonekure elupaigad on eelkõige vanad, minimaalse häirimise ja soodsate toitumispaikadega looduslikult mitmekesised metsamassiivid. Must-</p>	<p>Võtame ettepanekut arvesse. KSH aruande lisa täiendatakse.</p>

		<p>toonekurge kui inimpegliliku lindu peetakse väga tundlikuks inimtegevuse suhtes pesapaiga läheduses. Lähtudes liigi käitumuslikest iseärasustest (inimhäiringutele tundlikkus ja väga ulatuslikud vahemaad pesapaiga ja toitumisalade vahel) võib must-toonekurge pidada tuuleparkide arendamise poolt oluliselt mõjutatavaks. Ehkki kaitsealale jäävates must-toonekure pesitsuskohtades ei ole viimastel aastatel liik pesitsenud, on pesapaigad hinnatud endiselt liigile sobivaks elupaigaks. Nõustuda tuleb suunisega, et ala arendamisel tuleb viia läbi must-toonekure elupaigakasutuse uuringud, kuid tuulepargiala kavandamist must-toonekure pesapaigast minimaalselt 1 km kaugusele tuleb pidada liiga riskantseks.</p>	
		<p>1.10 - KSH aruande lisas nimetatud T6 tuulikupargi asukoht Järvakandist läänes on metsise elupaigakasutuse, eriti liigi elupaikade omavahelise sidususe seisukohalt (mis on ka osa laiemast rohevõrgustiku sidususest) negatiivse mõjuga (sh arvestades ka eeldatavat koosmõjuga Rail Baltic raudteega). Ala paikneb metsise Kaisma metsapopulatsiooni tuumalal ning on ümbritsetud mitmete väga esinduslike metsisemängudega (mis on kaitstavad metsise püsielupaikadena või paiknevad kaitsealadel). Seega tuleb antud alale tuulepargi arendamist kindlasti pidada piirkonna metsise asurkonnale negatiivse mõjuga tegevuseks ja eeldatavasti kahjustaks see ka metsise kaitseks moodustatud alade kaitse-eesmärki. Antud ala arendamise edasistes etappides tuleb tingimata viia läbi metsise elupaigakasutuse uuringud ning tagada metsise elupaikade (sh mängualade) omavaheline sidusus.</p>	<p>Võetame teadmiseks.</p>
		<p>1.11 - KSH aruande Natura hindamine märgib: Üldplaneering näeb valla territooriumile ette tuuleenergia arengualasid. Tuulepargid võivad mõjutada linnustikku. Alad on määratud vähemalt 600 m puhvriga linnualadest, mis välistab otsese mõju enamike linnuliikide elupaikadele. Selleks et välistada võimalikku mõju linnualal kaitstavate liikide liikumiskoridoridele seatakse nõuded järgnevatel planeerimisetappideks. Natura hindamises neid nõudeid pole nimetatud (eeldatavalt on peetud silmas uuringute ja detailsemate hinnangute vajadust)?</p>	<p>Võtame ettepanekut arvesse. KSH aruande Natura hindamist täiendatakse.</p>
		<p>1.12 – ÜP seletuskirja peatükis 8 (KSH tulemustega arvestamine) on öeldud: „Mõju rohevõrgustikule vajab hindamist iga konkreetse tuulepargi arenduse mõjude hindamise käigus. Vastja küla lähistel paikneva tuuleenergia arenguala ja rohevõrgustiku koridori kattumisala tekitavad konfliktkoha. Antud rohekoridor on oluline kuna see ületab Rail Balticu trassikoridori. Antud piirkonda on kavandamisel loomade läbipääs raudteest. Seega on väga oluline säilitada ökodukti piirkonnas ala võimalikult suur looduslikus. Tuulepargi rajamine ökoduktile suunava rohekoridori alale halvendaks selgelt ökodukti toimimist. KSH teeb seega ettepaneku antud koridori alale tuuleenergia arenguala kavandamisest loobuda. Peatükis on öeldud, et KSH ettepanekuga arvestatakse osaliselt, mõju hindamise vajadus rohevõrgule on seletuskirjas välja toodud. Vastja-Kärpla küla piirkonna rohekoridoris asuv tuuleala eemaldatakse. Keskkonnaamet on seisukohal, et KSH ettepanekuga tuleb arvestada. Rohelise võrgustiku koridori jääv tuuleenergeetika arenguala takistab selgelt Rail Balticu ökodukti toimimist ning tuleks seetõttu välistada. Üldplaneeringu jooniselt ei ole arenguala eemaldatud.</p>	<p>Kõnealune esialgne tuuleenergia arendusala on üldplaneeringus eemaldatud. Säilitatud on tuuleenergia arendusala mis jääb 3,9 km kaugusele kavandatavast ökoduktist ja mille kohta KSH aruandes eemaldamise ettepanekut ei tehta. Arvestades, et Keskkonnaameti kirja alusel tuleks RB ökoduktidel tagada 500 m ulatuses kaitsevöönd, siis võib 3,9 km kaugusel</p>

			paiknevat ala pidada tõenäoliselt olulist mõju mitte avaldavaks.
		<p>II Maavarad</p> <p>2.1 - Palume täiendada KSH aruande peatükki 4.2.3. Keskkonnaametile on esitatud Kullamaa II liivakarjääri uue loa taotlus (varu on ammendamata kuid loa kehtivus lõppes). Kui luba antakse siis lükkub karjääri korrastamine loa kehtivusaja võrra edasi. Taotlust ei ole veel menetlusse võetud.</p>	Võtame ettepanekut arvesse. KSH aruannet täiendatakse.
		<p>2.2 – Tuuleenergia arenguala T1 põhjapoolne osa kattub Hõrda turbatootmisalaga, kus on ERA Valduse AS-le väljastatud keskkonnaluba kehtivusega 02.08.2048. Arvestades, et üldplaneering on järgmise aastakümne ruumise arengu põhimõtete kujundamise aluseks, ei ole põhjendatud töötavale turbatootmisalale tuuleenergeetika arendusala reserveerimine.</p>	<p>Kaevandamisloaga mäeeraldis kattub tuuleenergia arengualaga T1 ainult u ¼ ulatuses. Selge on, et tuulegeneraatorite rajamine maardlaga kattuvatel osadel saab toimuda peale maavara ammendamist. Samas soovib omavalitsus ala määramisel markeerida, et peale maavara ammendumist on oodata pikaajalises perspektiivis sobiliku ala tekkimist tuulepargi rajamiseks. Arvestades looduskaitse objektide ja inimasustuse paiknemist on tuuleparkidele potentsiaalselt sobilikke alasid Kehtna valla territooriumil vähe. Tulevane ammenduv karjääriala on potentsiaalselt sobilik tuulepargi asukohana. Keskkonnaloa kehtivus kuni aastani 2048 ei pruugi tähendada ka et kaevandamine kehtib</p>

			nimetatud aastani, võimalik on tõenäoliselt nii maavara kiirem ammendumine kui ka keskkonnanaloo pikendamine. Eelnevast tulenevalt ei pea omavalitus asjakohaseks maardla osa potentsiaalselt sobilikust tuuleenergia arengualast välja arvata.
	III Jäätmed		Arvestame ettepanekut. KSH aruanne korrigeeritakse.
	3.1 – ÜP-s ja KSH aruandes kasutatakse läbivalt mõistet "aia- ja haljastusjäätmed", korrektnete mõiste on "aia- ja haljastusjäätmed".		
	3.2 - KSH aruande peatükis 4.3.2 räägitakse jäätmete Tupiku prügilasse ladustamisest, kasutama peaks kasutama mõistet "ladestamine".		Arvestame ettepanekut. KSH aruanne korrigeeritakse.
	IV Välisõhk		Seletuskirja tekstis täpsustatakse, et kui HP ja PV alad piirnevad tootmismaaga, ei pea HP ja PV otstarbele määratud mürakategooriaid täitma 50 m ulatuses tootmismaapiirist (kus ala toimib kaitsehaljastusena)
	4.1 - KSH aruandes on esitatud ettepanek: „Aladel, kus tootmisala juhtotstarbega ala või liikluse ala (sh planeeritav raudtee ala) külgneb eskiislahendusel puhke- ja virgestusalaga või haljasala ja parkmetsa maa-alaga, on asjakohane määrata puhke- ja virgestusala või haljasala osaliselt kaitsehaljastuse maa-alaks.“ Kehtna valla üldplaneeringu seletuskirja eelnõus nimetatud ettepanekut ellu ei viidud, vaid otsustati määrata I kategooria alla kuuluva PV (puhke ja virgestuse maa-alad), II kategooriasse kuuluva HP (haljasala ja parkmetsa maa-alad) puhul erandid aladele, mis toimivad samaaegselt kaitsehaljastusena müra, visuaalse ja mentaalse mõju puhul. Üldplaneeringust ei selgu, mis tingimustel ja kui suurele osale PV ja HP juhtotstarbega maa-alast selliseid erandeid määrata võib. Keskkonnaameti hinnangul ei ole kaitsehaljastusena toimivate puhveraladele erandite lubamine üldplaneeringus piisavalt konkreetselt määratletud. Soovitame täpsustada vastavatesse müra kategooriatesse liigitatud maa-aladele erandite tegemise tingimusi või võtta kasutusele KSH aruandes välja toodud ettepanek määrata PV ja HP alad osaliselt kaitsehaljastuse maa-aladeks.	HK alade ulatusi planeeringus täpsustatakse.	
	4.2 - Kehtna valla ÜP seletuskirja eelnõus on lk 66 kirjutatud: „Müra sihtväärtuse nõude täitmine tuleb vastavalt kehtivatele õigusaktidele võtta eesmärgiks väljaspool tiheasustusala või kompaktse hoonestusega piirkonda seni hoonestamata aladele uute müratundlike elamuvõi puhkealade planeerimisel. Sihtväärtuse tagamine on oluline eelkõige hoonete hoovipoolsetel õuealadel, laste mänguväljakutel ning puhkeotstarbega piirkondades. “ Kas viimase lausega on mõeldud, et uutel üldplaneeringuga aladel võib hoone tee ja tänava poolisel küljel sihtväärtust ületada? Juhime tähelepanu, et atmosfääriõhu kaitse seaduse 56 lg 2 p 2 kohaselt on müra sihtväärtus suurim lubatud müratase uute üldplaneeringutega aladel. Keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71		Arvestame ettepanekut ja korrigeerime sõnastust.

		<p>lisas toodud müra normtasemetel puhul ei ole liikluse müra sihtväärtuste juures tehtud erisusi müratundliku hoone teepoolse küljele.</p> <p>4.3 - Kehtna valla ÜP kohaselt planeeritakse mitmele poole äri- ja tootmisalade kas olemasoleva elamumaa kõrvale või vastupidi. Juhime tähelepanu, et olemasolevate või uute tootmisalade piirnev elamu maa-aladega võib suure tõenäosusega põhjustada hilisema konfliktolukorra. Elamumaadega piirnev tootmistegevus tuleb korraldada selliselt, et kaasnev müra ei leviks elamualadele ja muudele müratundlikele aladele. Keskkonnaamet soovib üldplaneeringusse lisada tingimused tootmistegevusele elamumaade naabruses:</p> <p>a. Nende tootmis- ja ärimaade puhul, mis piirnevad elamualadega on soovituslik müratekitavad tegevused teostada elamute suhtes teisel pool tootmishoonet, et suunata müra pigem tootmisala sisse.</p> <p>b. Müratekitavad tehnoseadmed, ventilatsioonivad jms süsteemid tootmis- ja ärihoonetel, mille krundid piirnevad elamualadega või teiste müratundlike otstarbega kinnistutega tuleks paigutada suunaga elamualadest eemale, tootmisala sisse.</p> <p>c. Elamualade vahetus läheduses paiknevatel tööstusaladel on soovituslik liiklus hajutada või elamualadest ümber juhtida.</p>	Arvestame ettepanekut ja lisame tingimused.
7.	Multiland OÜ 10.09.2021 nr 7-6/2020/220-35	<p>1. Maakasutuse piirangud Multilandile kuuluvad Kehtna vallas järgnevad kinnistud (edaspidi: Kinnistud): Kinnistu nimi Katastrinumber 3222537 29203:003:0092 Rae-Tõnu 29202:004:0382</p> <p>Vastavad kinnistud on Koostatava Üldplaneeringu järgi määratud kuuluvaks rohevõrgustiku alale. Kinnistute rohevõrgustiku koosseisu määramine seab kinnistu omanikele täiendavaid piiranguid maa-ala kasutamiseks. Multiland OÜ on ettevõtte, mille põhitegevusala on metsamajandamine ja Koostatava Üldplaneeringuga planeeritavad piirangud Kinnistutel piiravad Multiland OÜ ettevõtlusvabadust.</p> <p>Kui vastavate Kinnistute rohevõrgustikku määramine on vältimatu, siis kuidas on planeeritud hüvitise maksmine Kinnistute omanikule? ETTEPANEK: Mitte määrata Kinnistuid Koostatava Üldplaneeringuga rohevõrgustiku koosseisu!</p>	<p>Üldplaneeringuga ei kitsendata rohevõrgustikus paiknevate metsamaade metsamajanduslikku kasutamist.</p> <p>29203:003:0092 – maakonnaplaneeringu kohane rohevõrgustiku tugiala osa</p> <p>29202:004:0382 – ei ole üldplaneeringu kohaselt rohevõrgustikku hõlmatud</p>
		<p>2. Juurdepääsu planeerimine PlanS § 75 lg 1 p 1 kohaselt on üldplaneeringu ülesandeks transpordivõrgustiku ja muu infrastruktuuri, sealhulgas kohalike üldise asukoha ja nendega seotud kitsenduste küsimused üldplaneeringus. Multilandi kinnistule 3222537 (katastrinumber: 29203:003:0092) puudub vajalik juurdepääs avalikult kasutatavalt teelt. Multilandi äritegevuseks on metsa jätkusuutlik majandamine, mille üks osa on jooksev metsakorraldus. Pidev metsakorraldus eeldab mõistliku ligipääsu Kinnistutele, näiteks metsa sanitaarse seisundi hindamiseks.</p>	Juurdepääsutee kavandamine ei ole ÜP teemaks.

		ETTEPANEK: Koostatava Üldplaneeringuga võimaldada kinnistule 3222537 (katastrinumber: 29203:003:0092) vajalik juurdepääs avalikult kasutatavalt teelt!	
8.	Elering AS 13.09.2021 Nr 7-6/2020/220-36	Üldplaneeringu seletuskirjas ptk 6.4.5 on öeldud, et asulate elektrivõrgu arendamisel eelistada põhi- ja jaotusvõrgu viimist maakaablitele. Elering rekonstrueerib tulevikus Kehtna valla territooriumil olemasolevaid liine samal kujul ehk õhuliinidena. Kaabelliine kavas ei ole. Palun korrigeerige kõnealust punkti üldplaneeringu seletuskirjas.	Jääme praeguse sõnastuse juurde, mis rõhutab asulates <i>eelistamist</i> ning tingimustena näeme, et asulate kontekstis on see endiselt oluline.
9.	Toivo Sepp 13.09.2021 nr 7-6/2020/220-37	1. Kavandada Lalli ja Lelle vahel raudteeülekäigu taastamine.	Raudteeülekäik on planeeringuga kavandatud.
		2. Arvestada maakasutuse kavandamisel looduslike pühapaikadega. Paljud neist ei ole muinsuskaitse all või on seda osaliselt.	Planeeringus on arvestatud pühapaikadega, mis on määratud mälestisteks ja pärandkultuuriobjektideks.
10.	Marko Matson 14.09.2021 nr 7-6/2020/220-38	Minul on ettepanekuid:	Valla teede mustkatte alla viimine lahendatakse valla teehoiukavaga.
		Vald: Mustkatte alla Eidapere – Järvakandi tee ja Ahekõnnust Järvakandi suunal olev tee, mitte Rapla teelt Lokuta poole (viimase alas ei ela ühtegi inimest) Kas saab Mukre torni juurde viiva laudtee juurde planeerida parklat, sama loodusraja alguse juurde?	
		Eidapere: Miljööväärtslikud hooned – mõis ja Järvakandi ristist Vändra poole olevad vanad hooned. Kassivõllimäe parkimine lahendada Planeerida kergliiklustee Aleti puhkealani mis tulevikus läheks Järvakandi alevisse välja	ÜP raames on analüüsitud miljööväärtslikke alasid ja hooned, mistõttu miljööväärtsuse käsitlemisel lähtutakse läbiviidud analüüsist. Perspektiivne parkla lisatakse. ÜP raames ühendatakse kergliiklusteega kõige suurema vajadusega ühenduskohad, mistõttu ettepanekuga ei arvestata.

		<p>Järvakandi:</p> <p>Kergliiklusteed/jalgteed – kasepargi alused, kooli ja lasteaia vaheline läbi Vahe tänava, Nõlva tänav, Pargi tänav, teenindusmaja juurest kooli poole – palun need kaardil ära märkida tuleviku tarvis, et saaks need korda teha.</p> <p>Kogu terviseraja märgistamine kaardile nii valla kui ka RMK alal</p> <p>Tööstusala muuta, näiteks, üldkasutatavaks maaks – mis tuleb üle raudtee terviseraja poole</p> <p>Potipõllunduse maa las jääb sisse (lõunapool oja), kuni põhjapoolsed krundid omaniku saavad ja ehituseks läheb</p> <p>Vibuklubi maa kas on ühiskondlik?</p> <p>Raudtee (mahasõit) – miks nii suur ja võtab ära osakese terviserajast – võiks nihutada või kitsendada</p> <p>Miljööväärtuslikud hooned – tööõpetusmaja, hooldekodu – peaks selle veel üle vaatama</p> <p>Kaardile märkida tulevane staadion koos pallimänguplatsidega ja parklaga – sama kus praegu jalgpalli mängitakse</p> <p>Lisada riigikaitse maa-ala metskonna mäele – tulevane päästekomando</p> <p>Tööstusalale juurdepääsutee otse Tallinna maanteelt</p> <p>Loomulikult olen nõus kohapeal selgitama et miks neid asju vaja on – täna on tehtud asjad kusagil kaugel ja laua taga istudes.</p>	<p>Nõlva tn kergliiklustee on kavandatud, ülejäänud kergliiklus- ja jalgteed lahendatakse teehoiukava raames.</p> <p>Terviserada lisatakse. Tööstusala muutmine ei ole otstarbekas. Samuti on Järvakandi alevis määratud võrdlemisi ulatuslikud puhke-ja virgestuse maa-alad.</p> <p>Aiamaa maa-alasid saab kasutada vastavalt planeeringule seni, kuni soovitakse elamumaad realiseerida.</p> <p>Ühiskondlikud maad on planeeringus märgitud kas AA (ühiskondliku hoone maa) või ka nt PV (puhkevirgestuse maa-ala otstarbega).</p> <p>Raudteed nihutatakse, täpne asukoht selgub raudtee täpsemal kavandamisel.</p> <p>Miljööväärtuslikud alad ja hooned on määratud üldplaneeringu sisenduuringu põhjal. Lähtume tehtud analüüsist.</p>
--	--	--	--

			<p>Staadioni saab kavandada PV maa-aladele (vt maakasutuskaart). Täpne asukoht selgitatakse täpsemal kavandamisel.</p> <p>Päästekomando soovitud asukoht asub eramaal, mistõttu ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Juurdepääsud tööstusalale sõltuvad läbirääkimisest Transpordiametiga. Hetkel uusi juurdepääse ei kavandata.</p>
11.	Keskkonnaministeerium 14.09.2021 nr 7-6/2020/220-39	<p>Oleme tutvunud veebilehel https://hendrikson.ee/maps/Kehtna-Rapla/ kättesaadavate materjalidega ning soovime märkida järgmist:</p> <p>1. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.17 Põllumajandus (MP) ja metsa (MM) maa-ala on seatud kasutustingimus, et valla metsaressursse kasutada mitmekülgset ja säästlikult, et tagada nii majanduslik tulu kui ka metsade bioloogiline mitmekesisus. Nõustume, et tuleb leida tasakaal erinevate poolte vahel, kuid sellise sõnastusega tingimus jätab palju tõlgendamisruumi. Pole täpselt aru saada kui palju võib majandada, et metsade bioloogiline mitmekesisus oleks tagatud. Palume täpsustada tingimust, et see oleks üheselt mõistetav.</p> <p>2. Üldplaneeringu seletuskirja peatükki 6.2 Loodusväärtused ja –ressursid on vaja lisada ka põhjavee kui loodusressursi kirjeldus alapeatükina (levivate põhjaveekogumite seisund; põhjaveekihid; sanitaarkaitsealad; kui on, siis kehtestatud põhjaveevarud jne.).</p> <p>3. Üldplaneeringu seletuskirja peatüki 6.2.1 Roheline võrgustik kohaselt koosneb roheline võrgustik tugialadest ja koridoridest. Peatükis on esitatud roheline võrgustiku</p>	<p>Väljatoodud tingimus on üks kuuest tingimusest, mis suunab valla põllu- ja metsamaade kasutust. Omavalitsus peab vajalikuks rõhutada säästliku metsamajanduse printsiibi rakendamise vajadust. Omavalitsus soovib tingimusega jätta kaalutlusruumi.</p> <p>Soovime vältida üldplaneeringu seletuskirja koormamist liigse informatiivse tekstiga. Põhjavee kui ressursi käsitlemine on leitav üldplaneeringu lisaks olevast KSH aruandest.</p> <p>Üldplaneering ei kehtesta ühetaolisi tingimusi</p>

		<p>kasutamistingimused, kuid nagu Keskkonnaagentuuri tellimusel koostatud rohevõrgustiku planeerimisjuhendil selgitab, ei saa pidada põhjendatuks vaid ühetaoliste piirangute kehtestamist kõigile rohevõrgustikku kuuluvatele aladele. Aladele võib seada üldised kasutustingimused, kuid täpsemad kasutustingimused erinevatele aladele ei tule hetkel üldplaneeringust selgelt välja. Palume rohelise võrgustiku kasutustingimuste juures täpsustada, missugused on üldised kasutustingimused ja missugused kehtivad tugialadele või koridoridele.</p>	<p>rohevõrgustiku tugialadele ja koridoridele. Nt tingimus „Looduslike alade osatähtsus rohelise võrgustiku tugialadel ei tohi langeda alla 90% pindalast ning koridorides alla 70% koridori keskmisest läbimõõdust, vajadusel tuleb rakendada kompenseerivaid meetmeid (metsastamine, põõsarinde rajamine, puude istutamine jms). Maastikul peab looduslikus seisundis koridor säilitama vähemalt 100 meetri laiuse alana.“</p>
		<p>4. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 6.2.1 Roheline võrgustik esitatud rohelise võrgustiku kasutamistingimuses nr 4 tuuakse välja eesmärk säilitada maastikulist ja bioloogilist mitmekesisust (metsakooslused, poollooduslikud ja looduslikud niidud ja neid ühendavad koridorid). Samuti tuuakse välja, et soovitav on looduslikku mitmekesisust suurendavate/täiendavate ja olemasolevat maastikumustrit toetavate põlluservade, kraavide, tee- ja metsaservade ning väikesepinnaliste biotoopide (kivikuhjad ja metsatukad põldude vahel) säilimine. Toetame esitatud seisukohti, aga leiame, et antud sõnastuse juures jääb ebaselgeks kas tegemist on soovitusliku punktiga või on tegemist konkreetsete kasutustingimuste seadmisega. Leiame, et sõnastust tuleks selles osas täpsustada arvestades, et juhul, kui tegemist on täiendavate kasutustingimustega, siis peaksid need olema täpsemalt välja toodud (sõna säilimine detailsemalt sisustada), üheselt arusaadavad ning rakendatavad. Samuti tuleks seatavaid tingimusi põhjendada sh kirjeldada lähtuvalt PlanS § 75 lg 10 tulenevad asjaolud miks tingimuste seadmist vajalikuks peetakse. Kasutustingimuste seadmisel tuleks KSH aruande eelnõus käsitleda seatavatest tingimusest tulenevaid mõjusid keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule, kultuuripärandile, varale vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanähtimissüsteemi seaduse §-le 21.</p>	<p>Tegu on maakonnaplaneeringust tuleneva rohevõrgustiku kasutustingimusega, mis sõnastatakse soovitusena.</p>
		<p>5. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 6.2.1 Roheline võrgustik esitatud rohelise võrgustiku kasutamistingimuse nr 10 kohaselt rohelise võrgustiku aladel on keskkonnasäästlik majandustegevus lubatud ja soovitatav kui seadustest ja kaitseala kaitse-eeskirjadest ei tulene teisiti. Metsaalade majandamine toimub vastavalt metsaseadusele. Palume sõnastus üle vaadata ja täpsustada või viidata, kuidas on sisustatud mõiste keskkonnasäästlik majandustegevus. Praeguses sõnastuses jääb mulje nagu teatud seadused ja kaitsealade kaitse-eeskirjad näeksid ette</p>	<p>Tingimus suunab majandustegevuse lubamist rohelises võrgustikus, kui seadustest ja kaitseala kaitse-eeskirjadest ei tulene teisiti. Majandustegevus</p>

		<p>mittesäästlikku majandustegevust, sel juhul on tegemist laiema probleemiga, millele tuleks tähelepanu juhtida. Viide, et metsaalade majandamine toimub vastavalt metsaseadusele, on väga üldine, selles ei sisaldu konkreetseid rohevõrgustikule seatud kasutustingimusi ja seetõttu ei ole selline nimetamine meie hinnangul vajalik. Korrektne oleks sel juhul nimetada, et metsade majandamisele rohevõrgustikus eritingimusi ei seata. See on ka käsitletav tingimusena. Palume seda tingimust KSH aruande eelnõus igal juhul hinnata ning põhjendada. Samuti selgitada, kuidas sel juhul tuleks tagada rohevõrgustiku kasutustingimused 3 ja 4.</p>	<p>rohevõrgustikus peab olema keskkonnasäästlik. Sõnastame tingimuse seega ümber.</p> <p>Üldplaneering võib sõnastada üldisi tingimusi (ning seadusele järgimisele viidatakse ka teistes analoogsetes olukordades), mistõttu metsade majandamise tingimust ei muudeta.</p>
		<p>6. Üldplaneeringu seletuskirja peatiki 6.2.1 Roheline võrgustik kohaselt tugialad moodustuvad kaitse alla võetud kõrgema loodusväärtusega aladest ja metsamassiividest. Rohelise võrgustiku sidususe ja terviklikkuse tagavad tugialasid ühendavad rohelised koridorid, mis paiknevad nii metsastel aladel kui kultuurmaastikul. Rohevõrgu tugialad ja koridorid on jagatud kolmele erinevale tasemele (riiklikud, maakondlikud ja kohalikud struktuurid), siinjuures tuleb arvestada ka kohalike struktuuride toimimisega (nt kohalikud rohekoridorid, mis on 0,3–2 km laiad). Üldplaneeringu joonistel on toodud leppemärk roheline võrgustik ja üldplaneeringu kaardirakenduses on esitatud rohelise võrgustiku kiht, mille tärkandmete kuvamise võimalus puudub. Selliselt ei ole tugialade ja koridoride ruumikujud eristatavad. Peame oluliseks, et juba üldplaneeringu koostamise ajal digitaalsete jooniste vormistamisel on lähtunud riigihalduse ministri 17.10.2019 määrusest nr 50 „Planeeringu vormistamisele ja ülesehitusele esitatavad nõuded“. Lähtuvalt sellest teeme ettepaneku vormistada rohelise võrgustiku kiht selliselt, et tugialade ja koridoride ruumikujud oleksid eristatavad.</p>	<p>Ettepanekut arvestatakse ja ruumikujud lahutatakse.</p>
		<p>7. Peame vajalikuks, et üldplaneeringu kaardimaterjalile lisatakse puurkaevud koos sanitaarkaitsealade või hooldusaladega ning arvestatakse seal kehtivate piirangutega ehitiste ja tegevuste planeerimisel. Sanitaarkaitsealade ja hooldusaladega arvestamise vajadus planeerimisel on vaja ka üldplaneeringu seletuskirja lisada.</p>	<p>ÜP täpsusastmes ei ole asjakohane kajastada puurkaeve, sanitaarkaitsealasid ja hooldusalasid.</p> <p>Sanitaarkaitsealade ja hooldusaladega arvestamise vajadus on õigusaktidest tulenev kitsendus ja selle kordamine ÜP seletuskirjas</p>

			ei ole asjakohane. Õigusaktide nõuete dubleerimist on püütud ÕP's läbivalt vältida.
		8. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 6.4.8 Taastuenergeetika on toodud tingimused taastuenergeetika kavandamiseks, mille punkti 4.2. kohaselt soojuspuuraukude ja horisontaalsete maasoojussüsteemide rajamine on lubatud kui kaitsmata põhjaveega aladel kavandatav süsteem on kinnine (st põhjavesi juhatakse samasse veekihti). Juhime tähelepanu sellele, et kinnise maasoojussüsteemi puhul ei juhita põhjavett tagasi samasse veekihti, seega lauset on vaja korrigeerida. Kinnine maasoojussüsteem on süsteem, kus soojuskontuur või soojuskontuurid on asetatud tamponitud puurauku. Avatud maasoojussüsteem on süsteem, milles põhjavesi pumbatakse puurkaevust soojusvahetisse, kus toimub energia ülekanne , ja pärast soojusvaheti läbimist suunatakse kasutatud vesi teise puurauku, ühisveevärki või keskkonda.	Ettepanekut arvestatakse ja sõnastus korrigeeritakse.
		9. Teeme ettepaneku üldplaneeringu seletuskirja peatükki 6.5 Keskkonnatervis lisada ka välisõhu kvaliteeti käsitlev punkt.	Välisõhu kvaliteedi eraldiseisvat peatükki ei koostata, kuna välisõhu kvaliteeti puudutavad tingimused sisalduvad juba planeeringus.
12.	Koidu Archipov Kumma külavanem 08.09.2021 nr 7-6/2020/220-40	Miljööalade analüüs - Kumma küla ajalooline keskus: Kabelimägi, Ristimägi, Kirikuvare - praegu ei loe tekstist välja, kas need kuuluvad ka ajaloolise keskuse alla. Kindlasti peaks. Hetkel on seal kirjas, et pärandile on kõrge väärtusega ehedad maakivist ehitised. Samas maakivist kiviaedu pole märgitud, aga võiks kindlasti olla. Samas heakorras on öeldud, et säilinud kiviaiad korrastada ja vajadusel taastada. Ja veel - millist osa mainitud maakivist ehitised ning kiviaiad külast puudutavad? Kas ainult küla keskust? Või kuulub siinkohal siia alla kogu küla puudutav territoorium? Kuna küla keskusest väljas on samuti maakivist ehitised ning kiviaiad, siis peaks siinkohal need küla kindlasti terviku moodustama ja kuuluma vähemalt miljööväärtusliku ala alla. Väljaspool küla ajaloolist keskust on kiviaedade kohta sellise ettepaneku teinud ka Raplamaa Muinsuskaitseamet.	Kabelimägi, Ristimägi, Kirikuvare ei ole miljööväärtuslikul alal. Lisame kirjeldusse kiviaiad. Kirjeldused puudutavad ainult Kumma küla ajalooline keskust, mis on määratud üldplaneeringu maakasutuskraadil miljööväärtuslikuks alaks.
13.	Sustainable Investments OÜ 23.09.2021 Nr 7-6/2020/220-41	Sooviksime osaleda Kehtna valla üldplaneeringu koostamisel. Samuti sooviksime avaldada arvamust üldplaneeringu osas, kus lisatud fail Kootja päikesepargist. Sooviksime antud alal tuuleenergiat arendada ning selleks sooviks, et ka antud ala oleks kajastatud	Tuuleenergeetika alad on leitud planeeringus asukohavalikuga, välistades

		<p>üldplaneeringus "tuulealana". Juhul kui see ala "tuulealana" kantakse sisse üldplaneeringusse, siis annab see võimaluse antud alal samuti uurida tuule potentsiaali ning hinnata juba detailplaneeringu käigus keskkonnamõju.</p>	<p>selleks ebasobivad alad (vt KSH lisa 2 Tuuleenergia alade kavandamine, mis selgitab üksikasjalikult alade leidmise aluseid ja kaalutlusi). Kootja ala ei asu asukohavalikuga leitud tuuleenergeetika arendamiseks sobilikul alal. Kootja ala seega ka ei märgita tuuleenergeetika alaks.</p> <p>Päikesepargi kavandamine on võimalik vastavalt üldplaneeringus toodud tingimustele.</p>
--	--	--	--